Poštnina plačana v gotovini.

Leto XV., štev. 259

Ljubljana, sobota 10. novembra 1934

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Zvestoba za zvestobo

Resničnost in globoka vsebina tega gesla, nastalega v nedavnih letih skupnega češkoslovaškega in jugoslovenskega napora za osvoboditev izpod avstro-madžarskega jarma, se je v mesecu dni, ki nas ločijo od marsejskega zločina, izkazala nad vse sijajno. Nad smrtjo našega kralja je bil globoko pretresen ves svet, češkoslovaški narod pa je z nami tako iskreno sočustvoval in žaloval, kakor more le narod, ki je z nesrečo sam neposredno in težko zadet.

Posebno priznanje zasluži tudi češkoslovaški tisk, ki je bil ne samo veren tolmač narodne žalosti, marveč se je takoj prvo uro postavil ob stran zavezniški Jugoslaviji ter odločno in ostro zahteval popolno zadoščenje za grozoviti marsejski zločin. To važno nalogo je češkoslovaški tisk opravljal z velikim pogumom in brez ozirov na levo ali desno. Sodeloval je uspešno pri demaskiranju zarote in po enem mesecu ni njegova energija v tem pogledu prav nič popustila. Ta vrla služba našim interesom se nadaljuje še vedno s prvotno odločnostjo in v veliko pomirjenje nam je, da imamo poleg drugih zaveznikov na svoji strani tudi državo, katere narod, vlada in tisk stoje neomajno za nami in podpirajo naše tako zelo upravičene zahteve.

Vsem tem dokazom bratskega sočustvovanja se je zadnje dni pridružila še nedvomna izjava češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša o priliki njegovega zunanje političnega ekspozeja v jesenskem zasedanju praške zbornice. Zunanje politični ekspozeji so zadeva, kjer ima redko mesta kak pasus, ki bi izražal iskreno čustvo, razen tega pa je minister dr. Beneš znan kot strogo realen politik, trezno računajoč z dejstvi in s položajem, preden si dovoli besedo, ki bi pomenila dalekosežno in neizbrisno obvezo. Ta veliki državnik, ki je v svojem dosedanjem političnem delovanju dosegel marsikak znamenit uspeh in čigar izjavam posveča mednarodni svet nedeljeno pozornost, je v svojem govoru pred nekaj dnevi nad vse odločno in jasno formuliral neomajno zvestobo češkoslovaškega naroda do Jugoslavije. »Po svoji sveti dolžnosti naglašamo, da smo z jugoslovenskim narodom zvezani v vseh okoliščinah in v popolni zavesti, kaj to pomeni. Nobena akcija, nobena politika in nobena diplomacija ne bo omajala naše zvestobe in našega bratstva.«

Toda dr. Beneš se ni ustavil samo pri tem, marveč je v zavesti pomena, ki ga ima njegova enunciacija, šel še velik korak dalje ter zahteval, da se moraio okoliščine tragičnega marsejskega dogodka v soglasju s Francijo vsestransko in objektivno razsvetliti ter nato tudi izvajati pravične in potrebne konsekvence. Mednarodnemu terorizmu, ki si je izbral za svoj cilj uničenje Jugoslavije, je treba enkrat za vselej napraviti konec.

Viharno pritrjevanje, ki so ga v obeh zbornicah izzvali ti pomembni dalekosežni odstavki v Benešovem ekspozeju, je svetu — nam tega dokaza ni več treba — ponovno izpričalo, kako je v politiki brezpogojnega bratstva z Jugoslavijo enodušen ves češkoslovaški narod. V veliko uteho in bodrilo nam je ta bratska zvestoba v nesreči, ki nas je zadela.

V veliko uteho in bodrilo pa nam je tudi zvestoba, ki nam jo je istega dne ponovno prisegel veliki francoski narod. Naša mogočna prijateljica in zaveznica je posvetila Jugoslaviji in Velikemu kralju prvi seji svojega narodnega predstavništva po marsejski tragediji. Zastopniki francoskega ljudstva v parlamentu in senatu so brez razlike na svojo politično usmerjenost krepko in enodušno manifestirali svoje globoko spoštovanje do Velikega kralja in svojo privrženost jugoslovenskemu narodu. Zapisnika o sejah obeh francoskih zbornic bosta ostala historičen dokument nerazrušne medsebojne povezanosti francoskega in jugoslovenskega naroda v prošlosti in bodočnosti.

Ako je v prvem hipu morda še kdo bil, danes gotovo ni nobenega Francoza več, ki se ne bi zavedal, da marsejski streli niso bili izstreljeni toliko proti Jugoslaviji kakor proti evropskemu miru. Kralj Mučenik ni padel toliko kot vladar Jugoslavije, kolikor kot veliki evropski državnik, največji borec za pomirjenje in srečo našega nesrečnega kontinenta. To spoznanje se je odražalo tudi v iz srca prihajajočih besedah, ki so mu jih na sejah senata in parlamenta v spomin in zahvalo govorili najvišji voditelji francoskega naroda.

Te besede pa so tudi krepko povedale vsem onim ki so si morda obetali od marsejske katastrofe koristi za svoje mračne načrte, da so se temeljito zmotili. Povedale so jim da se medsebojna zvestoba francoskega in jugoslovenskega naroda, ki je eden glavnih stebrov in porokov evropskega miru, po Marseillu ne le ni omajala, marveč se še bolj cementirala. »Zveza med Jugoslavijo in Francijo črpa iz skupne bolí obeh narodov novo moč in nove temelje,« je ob pritrjevanju vseh poslancev in senatorjev odločno izpovedal sivolasi francoski ministrski predsednik. In vsem revizionističnim ali drugačnim spekulantom je z enakim poudarkom še sporočil, da »nedotakljivost jugoslovenske države zedinjene in močne, predstavlja pogoj za mir v Evropi«.

Mnogo je Jugoslavija pripomogla k utrditvi evropskega miru z manifestacijo svoje notranje moči, ki se je pokazala ob izgubi Velikega kralja in ki je bila za precejšen del sveta skoro nepojmljiv čudež. Naši prijatelji in zavezniki so doprinesli še svoje, ko so nam v naši nesreči neomajno stali ob strani in tudi morebitnim nevernim Tomažem dokazali, da velja geslo »Zvestoba za zvestobo« neomajno in brezpogojno, v sreči in nesreči. Avtoritativne besede, ki so šle v torek v svet iz Prage in Pariza, zato niso uteha in bodrilo samo za nas, marveč za ves miroljubni svet.

PIERRE FLANDIN SESTAVIL VLADO

Tudi nova francoska vlada se bo opirala na medstrankarsko premirje in v glavnem nadaljevala od Doumerguea započeto delo

Pariz, 9. novembra. n. Bivši minister za javna dela, Pierre Etiènne Flandin, ki mu je predsednik republike Lebrun po demisiji Doumergueovega kabineta poveril mandat za sestavo nove vlade, je po posvetovanjih s predstavniki strank, ki so bile zastopane v Doumergueovi vladi narodne sloge, že tekom noči sestavil svojo vlado in predložil predsedniku republike naslednjo listo:

ministrski predsednik Pierre Etiènne **Flandin;**

ministra brez portfelja Edouard **Herriot** in Louis **Marin;**

zunanje ministrstvo Pierre **Laval;**
notranje ministrstvo **Regnier:**
pravosodje **Pernot;**
vojska general **Maurin:**
mornarica **Pietri;**
zrakoplovstvo general **Denain;**
trgovina **Marchandeau:**
finance **Germain Martin:**
prosveta **Mallarme;**
javna dela **Roy;**
kolonije **Rollin;**
trgovska mornarica **Bertrand;**
ministrstvo za delo **Jacquier;**
pokojnine Rivollét;
kmetijstvo **Cazemin;**
socialna politika **Queuille;**
pošte in promet **Mandel;**
državni podtajnik predsednika vlade **Pradier.**

Flandin o nalogah nove vlade

Ko je zapustil Elizejsko palačo, je izjavil Flandin novinarjem:

»Politika medsebojnega pomirjenja se bo v moji vladi nadaljevala. Posrečilo se mi je zbrati okoli sebe zanesljive ljudi, ki bodo iskreno delali za Francijo in republiko, in ki bodo znali pozabiti razne medstrankarske razprtije in imeli pred seboj samo ta cilj, da se bodo z vsem srcem borili zoper bedo in nezaposlenost, da dvignejo narodno gospodarstvo in državne finance, in da pomlade in reformirajo državo. Upam, da bo vsa Francija ugodno in s simpatijami sprejela mojo vlado, ki se mi je posrečilo sestaviti v rekordnem času, da se bo moglo takoj začeti delo.

Nova vlada je imela danes popoldne svojo prvo sejo in se bo predstavila parlamentu v torek, ko bo podal Flandin svojo deklaracijo.

Politična pripadnost članov vlade

V novi vladi so 4 senatorji: Laval (neodvisen), Regnier in Roy (demokratska levica), Cazemin (radikalni socialist) in 3 neparlamentarci (Denain, Maurin, Rivollet). Vsi drugi so poslanci, in sicer je 5 radikalnih socialistov: Herriot, Marchandeau, Queuille, William Bertrand in Jacquier; 3 levičarski republikanci: Flandin, Pietri in Pradier; eden republikanska sredina: Rollin; 2 levičarska radikala: Germain Martin in Mallarme, eden iz skupine republikansko-socialne: Pernot, eden iz republikanske zveze: Marin, in eden neodvisen: Mandel.

General Maurin je bil član vrhovnega vojnega sveta in generalni inspektor nad topništvom.

V političnih krogih menijo, da s ponovnimi razpravami o načrtih za ustavno reformo ni treba računati pred februarjem. TISK

Ugoden sprejem v javnosti

Pariški tisk je — razen glasil skrajne desnice in levice — sprejel Flandinovo vlado kot vlado nacionalne unije z zadovoljstvom. »Petit Parisien« poudarja, da je globok vtis, ki ga je zapustil Doumerguejev odhod, nekoliko ublažen zaradi tega, ker je nova vlada zelo podobna prejšnji. V parlamentarnih in finančnih krogih so predvsem zadovoljni zaradi tega, ker je prišel na krmilo mlajši politik, ki je že ponovno dokazal svojo iniciativnost in globoko poznanje razmer.

»Paris Soir« piše, da bo program Flandinove vlade v prvi vrsti čim prejšnje izglasovanje proračuna, tako da ne bodo potrebne dvanajstine. Druga naloga Flandinove vlade bo sestava načrta za gospodarsko obnovo, tretja naloga pa državna reforma, pri čemer bo odgodena sleherna misel na razpust zbornice, če bo poslanska zbornica normalno vršila svoje delo.

»Temps« vidi v Flandinu moža, čigar avtoriteta, hladnokrvnost in sposobnost za stvarne diskusije izdajajo na njem bodočega državnika. List smatra Flandina za spravljivega moža in se izprašuje, v kakšni obliki in v kolikšnem obsegu bo moči vnovič načeti problem razpusta poslanske zbornice, v čemur vidi list bistveni temelj državne reforme.

»Intransigeant« ugotavlja, da sestava kabineta izdaja željo po spravi in po sporazumu Počakajmo, pravi list, da nam Flandin sam da dokaze svoje modrosti in svojega poguma.

Desničarska »Liberte« misli, da bo vlada pustila ob strani vprašanje razpusta in sprejela ustavno reformo v manjšem obsegu.

»Paris - Midi« pravi: Flandinova vlada bo morala združit svoje napore in prizadevanja za obvladanje gospodarske krize, drugače pač ne bo upravičila zaupanja, s katerim so jo vsi sprejeli.

»Matin« pravi, da je Flandinova naloga manj lahka, kakor se zdi. Toda čeprav je novi predsednik nov mož, mu vendar vsi priznavajo njegove sposobnosti in njegove državniške vrline.

»Excelsior« piše: Flandin si je naložil težko breme. Čeprav se novo ministrstvo predstavlja v duhu strankarskega premirja, se vendarle ne zdi, da bi strankarski organi imeli namero strogo ravnati se v duhu premirja.

»Echo de Paris« pravi: Ne vemo, kaj naj rečemo in mislimo ob ugotovitvi, da so Tardieu, Petain in Marquet edini odklonili nadaljnje sodelovanje. Nož, ki je zadel Doumerguea, je ubil tudi nacionalno unijo.

Odmev v Angliji

London, 9. novembra. AA. Odhod predsednika Doumerguea zbuja v večini angleških listov iskreno obžalovanje. »Times« precej ostro obsoja nastop radikalno - socialistične stranke. »Daily Telegraph« pa pravi, da morajo vsi iskreni prijatelji Francije obžalovati neuspeh resnično nacionalne vlade in izraža bojazen, da bo najnovejša izpremenba v Franciji pomenila povratek v dobo strankarskih bojev in pogostih vladnih izpremenb. To stanje je ravno hotel Doumergue za zmerom odpraviti. »Morning-Post« pravi med drugim, da bodo radikalni socialisti mogoče še nekega dne obžalovali, da so onemogočili izpremembo ustave.

Nemci rezervirani

Berlin, 9. novembra g. Nemški tisk hoče novo Flandinovo vlado presojati po tem, kakšno stališče bo zavzela nasproti Nemčiji. Kot velik plus v primeri s prejšnjimi vladami smatrajo listi, da spadajo Flandin in ostali člani njegove vlade v mlajšo vojno generacijo, zaradi česar upajo na sporazum. Tudi dejstvo, da je Laval obdržal zunanji portfelj, smatrajo za dobro znamenje. Vsi listi pa se obenem strinjajo v tem, da boj za državno reformo z Doumergovim padcem še ni končan.

Nemški poslanik pri Lavalu

Pariz, 9. novembra AA. Nemški poslanik Koester je danes dopoldne obiskal zunanjega ministra Lavala. Namen njegovega obiska je bil ponoviti demaršo, ki so jo nemški poslaniki že izvršili v Bruslju, Londonu in Rimu o pravnem tolmačenju, ki ga je dala nemška vlada k sklepom Društva narodov glede Posaarja. Laval je sprejel tudi francoskega poslanika v Berlinu Francoisa Ponceta.

Zarota proti Herriotu?

Pariz, 9. novembra d. Iz notranjega ministrstva se je razširila neuradna vest, da je francoska policija odkrila zaroto proti Herriotu in drugim voditeljem radikalno socialistične stranke. Policijski organi so se že dalj časa trudili, da bi izsledili neznance, ki so pošiljali Herriotu in njegovim ožjim prijateljem grozilna pisma in tajinstvene brzojavke. Kakor zatrjujejo, so zarotniki člani neke desničarske organizacije. Proti Herriotu nastopajo nele zaradi njegovega nastopa v vprašanju ustavne reforme, marveč pred vsem zaradi tega, ker ga smatrajo za ustvaritelja francosko-ruske zveze.

Pierre Flandin

Novi francoski ministrski predsednik Pierre Etienne Flandin je bil rojen 12. aprila 1889 v Parizu kot sin generalnega državnega tožilca in bozneje generalnega rezidenta v Tunisu, Etienna Flandina. Bil je najprej advokat, l. 1913. pa je postal Millerandov tajnik. Komaj 25 let star, je bil 1914. prvič izvoljen v parlament čegar član je od tedaj nepretrgoma. Istočasno je postal generalni svetnik v departementu Jonne in župan v Domecy sur Cure.

V vlado je stopil prvič pod Millerandom l. 1920. kot državni podtajnik za zrakoplovstvo. L. 1924 je bil v Marsalovem kabinetu trgovski minister in je vodil ta resor tudi v Tadieujevih vladah l. 1929. in 1930. Po padcu Steegovega kabineta dne 22. januarja 1931. je stopil potem v Lavalovo vlado kot finančni minister, v odstopivši Doumergueovi vladi pa je vodil resor za javna dela. Politično pripada Flandin republikanski uniji.

Zagonetne afere v Angliji

Senzacionalne razprave v obeh zbornicah — Velikopotezno tihotapstvo orožja in tajinstvene priprave za puč

London, 9. novembra k. Poročila jutranjih listov o snočnji seji gornje zbornice, ki je razpravljala o zakonskem načrtu glede pobijanja veleizdajniške agitacije v vojski in mornarici, so v vsej javnosti izzvala pravo senzacijo. Vesti, da se je v Angliji pripravljal sličen prevrat, kakor so ga skušali izvesti narodni socialisti meseca julija v Avstriji, so izzvale v vseh slojih silno ogorčenje.

Lordska zbornica je imela v ostalem v pretekli noči sejo, ki spada nedvomno med najdaljše. Trajala je od včeraj popoldne vse do 6. zjutraj. Razprava o omenjenem zakonskem predlogu je bila zelo živahna in so lordi odklonili med drugim 24 dopolnilnih predlogov opozicije.

Silno vznemirjenje pa je povzročilo vprašanje zastopnika narodne delavske stranke lorda Hertwooda, kaj je z govoricami, ki se v zadnjem času širijo po državi, da hoče neka skupina ljudi izvršiti političen prevrat ter se v ta namen polastiti angleškega radija. Poudaril je, da te govorice niso izmišljene, da pa v ostalem javnost o političnih stremljenjih te skupine ni obveščena. Lordska zbornica je sklenila, da je treba stvar čisto razčistiti. Nekateri govorniki so izrazili nado, da bodo policijske oblasti to zadevo temeljito razčistile. Nekateri politični krogi zatrjujejo, da so pravratni poskusi bržkone v zvezi s tajinstveno tihotapsko afero orožja, ki jo je izsledila pred dnevi angleška policija in s katero se je bavila danes spodnja zbornica.

London, 9. novembra. d. Javnost je v poslednjih dneh zelo razburila tajinstvena afera mednarodnih tihotapcev orožja, ki so jih angleški policijski organi izsledili v okolici Hulla ob izlivu reke Humberja. Policija je ugotovila, da je v afero zapleten tudi neki bogataš, ki se je predstavljal tudi kot zastopnik neke manjše države, ki bi si naj bila nameravala nabaviti večje množine orožja in streliva. Zaradi te afere so zastopniki delavske stranke v parlamentu vložili interpelacijo, s katero so prvotno nameravali izzvati veliko debato o razorožitvenih vprašanjih in vlogi, ki jo igra privatna industrija z orožjem v tej zadevi, nazadnje pa so se omejili na zahtevo, naj se vsa privatna podjetja, ki izdelujejo municijo in orožje, podržavijo.

Debato je otvoril zastopnik delavske stranke Attlee. V svojem govoru je poudaril, da bi morala Anglija prednjačiti pred vsemi drugimi državami v ukinitvi sleherncga privatnega izdelovanja orožja, ki povzroča največje težave celokupnemu razorožitvenemu vprašanju. V odgovoru je zunanji minister Simon poudaril, da je Anglija že uvedla kontrolo nad izdelovanjem orožja v privatnih podjetjih, da je odrekla vsem privatnim podjetjem take vrste državne subvencije ter da je tudi prva prepovedala izvoz orožja v Bolivijo in Paragvaj, ko sta se ti dve južnoameriški državi med seboj vojevali. Njenemu zgledu je sledilo 28 drugih držav. Celokupno vprašanje pa z monopolizacijo izdelovanja orožja in streliva nikakor ne bi bilo rešeno. Uničiti industrijo s tako popolno organizacijo in tehnično tako napredno, kakor je privatna industrija orožja v Angliji, bi pomenilo v vsakem primeru največjo škodo za Anglijo samo, ki bi bila v primeru vojne navezana na dobavo orožja iz inozemstva.

Kjuseivanov postane minister dvora

Beograd, 9. novembra. p. V poučenih krogih potrjujejo vesti, da bo za bolgarskega poslanika v Beogradu imenovan bivši bolgarski minister in znani pobornik bolgarsko-jugoslovenskega zbližanja g. Dimo Kazasov. Dosedanji bolgarski poslanik na našem dvoru g. Kjuseivanov bo imenovan za ministra dvora.

Voldemaras zopet obsojen

Kovno, 9 novembra AA. Bivši ministrski predsednik Voldemaras je bil obsojen na 6 mesecev zapora, ker je objavil neki članek proti sedanjemu litovskemu režimu.

Georgijev ni Georgijev ampak Veličko Kerin

Končna ugotovitev pravega imena atentatorja Vladimirja Georgijeva Cernozemskega

Beograd, 9. novembra. Bolgarske oblasti so poslale našim o[illegible]m potrebne dokumente za dognanje prave identitete atentatorja, ki je znan pod imenom Vladimir Georgijev Černozemski. Iz uradnega izkazila policijskega ravnateljstva v Sofiji, ki je bilo dostavljeno našim oblastvom dne 3. t. m., kakor tudi iz drugih dokumentov je razvidno, da je ime Vladimir Georgijev Černozemski samo psevdonim, pod katerim je morilec nastopal, odkar je stopil v organizacijo VMRO.

Njegovo pravo ime je Veličko Dimitrov Kerin. Rodil se je na Bolgarskem v vasi Kamenici v pestevškem okraju 19. oktobra 1897. Tam je tudi krščen in vpisan v cerkveni imenik pod št. 77 leta 1897. Njegov oče Dimitrije Veličko Kerin, rojen v Kamenici, še živi, mati Hristiškova iz iste vasi, je že umrla, brat Anastaz in sestri Latinka in Nevenka živita na Bolgarskem. Oženil se je dvakrat, iz prvega zakona ima hčerko. Sofijsko okrožno sodišče ga je pod raznimi imeni večkrat obsodilo, leta 1928 dvakrat na smrt zaradi umora poslanca Hadžija Dimova leta 1924, in na dosmrtno ječo leta 1931 zaradi umora Nauma Tomalevskega leta 1930. Zaradi druge obsodbe je bil zaprt do 14. januarja 1932, ko so ga amnestirali na podlagi zakona o amnestiji z dne 5. januarja istega leta.

Po podatkih bolgarske policije je organizacija VMRO poslala Kerina Antu Paveliću leta 1932 kot instruktorja teroristov na Madžarskem. Bolgarske oblasti so izdale za njim tiralico, objavljeno v uradnem listu 7. septembra ter ga iskale kot Vladimirja Georgijeva Černozemskega in objavile njegov popis in njegovo sliko. Iz vsega tega se vidi, da je bil Kerin navaden kriminalni tip in poklicni morilec.

Francoski opomin Italiji

Dokler bo Italija ščitila Madžare, tako dolgo ne more biti govora o sporazumu s Francijo

Pariz, 9. novembra p. Francoski tisk poklanja rimskim razgovorom Mussolinija in Gömbösa mnogo manjšo pozornost, kakor pa jo običajno posveča sličnim konferencam v Rimu. Listi splošno smatrajo, da je najnovejši sestanek Gömbösa in Mussolinija v političnem pogledu brezpomemben. V uradnem komunikeju o sestanku se vse preveč naglaša, da sta Mussolini in Gömbös razpravljala o kulturnih odnošajih med obema državama, dočim sta se gospodarskih problemov komaj dotaknila in o politiki sploh ni bilo govora. Pertina pravi v »Echo de Paris« med drugim:

Nam se zdi, da je šel Gömbös tokrat v Rim pred vsem zaradi tega, da naprosi Mussolinija za intervencijo v tem smislu, da bi vplival na Malo antanto, ki naj bi postala popustljivejša napram Madžarski. Po odkritju neovrženih dejstev v zvezi z marsejskim zločinom smo mnenja, da Mala antanta ne sme biti napram Madžarski niti najmanj popustljiva. Sedaj je prilika, da se madžarsko rovarjenje do kraja razčisti. Da so imeli teroristi na Madžarskem vso zaščito oblasti, da jih ni nihče niti najmanj ovirat v njihovi zločinski akciji, to je danes jasno vsemu svetu. Politična situacija se z Gömbösevim posetom ni niti najmanj razčistila, toda tako v Rimu kakor v Budimpešti si morejo biti na jasnem, da ne more biti niti govora o kakem sporazumu ali zbližanju med Francijo in Italijo vse tako dolgo, dokler bo Italija ščitila in prikrivala madžarske pogreške in napade. Italija bi v svojem lastnem interesu storila mnogo bolje, ako bi enkrat za vselej razčistila svoje odnošaje do Madžarske. Italiji prijateljstvo Madžarske samo škoduje. Brez razčiščenja odnošajev med Italijo in Madžarsko nikdar ne bo prišlo do sporazuma in zbližanja med Francijo in Italijo. To hočemo jasno in javno povedati, da ne bo pozneje nikakih dvomov in očitkov ne na eni, ne na drugi strani.

Konferenca na Semmeringu

London. 9. novembra. Reuter poroča z Dunaja: Danes dopoldne se je vršila med avstrijskim kancelarjem Schuschniggom in predsednikom madžarske vlade Gömbösom tajna politična konferenca, o kateri pravijo, da bo velike važnosti za bodočnost Srednje Evrope. Konference so se udeležili tudi vodilni člani avstrijske in madžarske vlade. Vršila se je na Semmeringu. Gömbös, ki se je vrnil z Rima, je poročal avstrijskim ministrom o svojih pogajanjih z Mussolinijem.

Rooseveltov plebiscit

Ozadje in pomen presenetljivo velike prezidentove zmage — Ameriški narod Rooseveltu v polni meri zaupa

Volitve v reprezentančno zbornico in v senat ameriških Zedinjenih držav so prinesle demokratskemu prezidentu Franklinu Rooseveltu nepričakovano sijajno zmago. V obeh korporacijah bo demokratska stranka poslej razpolagala z dvetretjinsko večino, ker si je — to pot prvič — izvojevala dominantno pozicijo tudi v senatu.

Ni dvoma, da je velik delež zmage pisati na račun popularnosti prezidenta samega, ki se je izkazal kot izredno močna voditeljska osebnost, kakor z njo nasprotna republikanska stranka niti od daleč ne razpolaga. Toda pri teh volitvah ni šlo v prvi vrsti za osebno vprašanje Milijoni, ki so stopali k volilnim žarom, so imeli oddati svoj glas, ali sprejemajo in odobravajo politiko narodne obnove in ali hočejo še naprej poveriti Franklinu Rooseveltu svoje zaupanje v njegovem prizadevanju za ustvaritev nove, socialne Amerike.

Ko je pred dvema letoma nastopil Roosevelt kot kandidat proti republikancu Hoovru, je bila njegova zmaga presenetljivo velika. Toda takrat še niso prišli njegovi veliki reformni načrti volilcem prav do zavesti, njih podrobnosti, ki so pozneje učinkovale tako senzacionanlo, sploh še niso bile znane. Sme se reči, da je takrat zmago demokratskega kandidata odločilo globoko razočaranje ameriških množic nad katastrofalnim skrahiranjem toliko hvaljene in na Hoovrovih propagandnih shodih obetane večne »prosperity«. Kriza, ki je v temeljih pretresla vse ameriško gospodarstvo in vrgla milijone delavcev iz tovarn in farm na cesto, je drastično prikazala nevzdržnost neomejene gospodarske svobode in desinteresiranosti napram vsaki socialni zaščiti, ki je imela že zanaprej biti program republikanskega kandidata. Ameriške mase so zato sprejemale in pozdravljale Roosevelta kot odrešenika iz vedno večje bede.

Roosevelt ni ostal pri besedah, marveč je z energično roko prijel za delo, čim je prestopil prag washingtonske Bele hiše. Reči se sme, da se je v dobrem poldrugem letu, odkar ima Roosevelt državno krmilo v rokah, izvršilo več do temelja segajočih sprememb vsega javnega življenja, kakor poprej v desetletjih ameriške zgodovine.

Rooseveltove gospodarske in socialne reforme so sledile druga drugi kakor udarec za udarcem. Zakonodaja, tičoča se industrije, tako zvana NIRA, praktično pobijanje brezposelnosti, pomoč kmetijskemu gospodarstvu, razvrednotenje dolarja, vse to so bile za konservativne varuhe ameriških tradicij nečuvene novote. Ni šlo gladko, odpor je bil nadmerno močan, javna kritika izredno ostra. Prezident pa je vztrajal z vso energijo na svoji liniji. Če je tudi tu pa tam sam revidiral svoje naklepe, je vendar ostal zvest smeri, ki si jo je bil začrtal.

Prezident Zedinjenih držav ima po ustavi zelo veliko moč, večjo nego katerikoli drugi državni predsednik in večjo nego marsikak monarh. Vendar je tudi njegova kontrola stroga. Stvaritelji ameriške ustave so hoteli imeti na čelu države jakega prezidenta, skrbeli so pa za to, da se njegova oblast ne more razviti v diktaturo, ki bi bila proti volji ljudstva. Ta pomen ima ustavna določba, da se dve leti po prezidentskih volitvah obnovita obe zakonodajni korporaciji in se mora tedaj zavedati vsak ameriški prezident, da utegne že po tej kratki dobi dobiti reprezentantsko zbornico in senat, ki bi mogla njegovo vladanje, če bi bilo ljudstvu nevšečno, praktično omejiti do brezdelnosti.

Roosevelt ni delal demagoške politike, hodil je pogumno, skoro bi lahko rekli trmasto, svojo pot, ne da bi se dal ostrašiti po agitaciji, ki se je z vso vehemenco izživljala proti njegovim gospodarskim in socialnim reformam. Sedanje volitve so dale prvikrat priliko širokim ljudskim množicam, da izrečejo sodbo o politiki obnove, in so imele zato naravnost plebiscitaren pomen.

Veličastna Rooseveltova zmaga je tem večjega pomena, ker se ne da tajiti, da njegove reforme niso vse uspele in da se pri mnogih še ne ve, kakšen bo njihov končni uspeh. Tudi niti on sam ne prikriva, da njegov program še ni v celoti konkretno in do zadnjih podrobnosti oblikovan. On hoče javno, politično in gospodarsko življenje urediti tako, da bi se ustvarile čim najboljše življenjske prilike, če ne vsemu, pa vsaj stalno rastočemu in kar največjemu krogu državljanov. Sredstva, s katerimi hoče doseči ta cilj, niso že vnaprej in neprekličnо fiksirana, niti niso povsem izključeni eksperimenti, katerih učinek utegne biti negotov. Za tako politiko je treba zaupanja in vere, in to zaupanje ima Franklin Roosevelt v ameriškem ljudstvu, kakor so pokazale baš zadnje volitve.

Za Rooseveltovo politiko pa je treba tudi časa. Njegovi reformni ukrepi niso preračunjeni od danes na jutri, njihov efekt bo v večini primerov postal viden šele po daljšem razdobju. Volilci so sprejeli to v vednost in dali prezidentu za prihodnjo funkcijsko dobo zakonodajnih zborov proste roke. Morda bi bili pomisleki volilskih množic večji, ko ne bi bilo ljudstvo iz dosedanjih izkušenj spoznalo, da Roosevelt nima diktatorskih nagonov. Kljub mnogokrat težavnemu položaju se je Roosevelt zvesto držal demokratske poti in ustavnih mej. Niti proti najbrezobzirnejšemu odporu se ni poslužil izjemnih ukrepov, dasi bi se jim v časih bančnih polomov menda nikdo ne bi bil resno upiral, niti ni skušal omejevati javne kritike opozicije.

Pač pa je sam brez oklevanja skušal ublažiti ostrine, ki jih je povzročal preveliki radikalizem njegovih sodelavcev. Pokazal je, da razume dušo ameriškega človeka, ki ne odklanja novih poti, če zaupa voditelju, ne sprejema pa doktrinarskih ekstremov.

Rooseveltova zmaga ima tudi zunanjepolitičen pomen, akoravno leži glavni poudarek njene važnosti v Ameriki sami. Prezident ni pristaš tiste skrajne ameriške ekskluzivnosti, kakor njegov prednik v Beli hiši. Že opetovano je pokazal, da zna ceniti visoki pomen mednarodne solidarnosti in se ne odteguje sodelovanju z Evropo, kjer gre za utrditev in stabilizacijo svetovne mirovne politike. Morda se niso izpolnila vsa pričakovanja, ki jih je gojil svet napram Washingtonu, toda vzroka je predvsem brez dvoma iskati v težavnih in kompliciranih razmerah ameriške domačnosti, ki zahtevajo zase vso nedeljeno pozornost in aktivnost vodilnega državnika.

Vsekakor je izid ameriških volitev velepomemben političen dogodek in kažipot za bodoči razvoj ameriške, morda tudi svetovne politike.

Perčevića bi radi za vsako ceno oprali

Nečuveno postopanje avstrijskih oblasti — Po generalu Sarkotiću so dali uničiti važne dokaze

Dunaj, 9. novembra. p. Glede usode bivšega avstrijskega podpolkovnika Perčevića, o katerem je preiskava dognala, da je bil eden izmed glavnih organizatorjev marsejskega atentata, še vedno ni nobene odločitve dunajske vlade. Znani del dunajskega tiska, ki še vedno sanjari o povratku Habsburžanov, se vsestransko zavzema za tega zločinca. Ta tisk s klerikalno »Reichspost« na čelu apelira na avstrijsko vlado, naj za božjo voljo ne prepusti negotovi usodi človeka, ki je eden najjačjih ljudi, na katere računajo madžarski in avstrijski legitimisti pri propagandi za povratek Habsburžanov. Nekateri listi gredo celo tako daleč, da zahtevajo, naj Perčevića takoj izpuste iz zapora, čeravno je francoska vlada dostavila avstrijski vladi neovržne dokaze, da je Perčević aktivno sodeloval pri pripravah in organizaciji marsejskega atentata.

V avstrijskih političnih in diplomatskih krogih prevladuje vtis, da igra avstrijska vlada dvolično vlogo. Zdi se, da se celo uradni krogi prizadevajo zabrisati in zmanjšati krivdo Perčevića in dokazati njegovo nedolžnost. Samo na ta način si je tudi mogoče tolmačiti v vsaki pravno urejeni državi, med kakršne se prišteva tudi Avstrija, nemogočo stvar, ki se je pripetila v zvezi s preiskavo zoper Perčevića.

Včeraj je prišel v stanovanje Perčevića, ki bi moralo biti najmanj zapečateno, če ne že strogo zastraženo, znani Perčevićev prijatelj in sotrudnik teroristov general Sarkotić ter pobral vso korespondenco in ostali arhiv Perčevića, ki bi mogel kompromitirati njega in njegove somišljenike. V kolikor Sarkotić korespondence in drugega kompromitujočega gradiva ni uničil, ga je spravil na varno mesto, kjer vsaj za enkrat za oblasti ne bo dostopno.

Da Sarkotić tega ni storil na lastno pest, je jasno. Polkovnik Adam, ki je šef avstrijske uradne propagande, je bil o tem gotovo poučen in se da le na ta način pojasniti njegova objava v avstrijskih listih, da oblasti na stanovanju Perčevića niso našle nič kompromitujočega.

„Lepi Slovanki" na sledu

V Berlinu so odkrili sled za Marijo Vondračkovo, ki je atentatorjem v Francijo prinesla bombe in revolverje

Berlin, 9. novembra d. Berlinska preiskava, ki jo vodi v soglasju z nemškimi policijskimi oblastmi načelnik jugoslovenskega notranjega ministrstva dr. Ivo Mogorović, je dala nov važen rezultat, ki lahko postane izrednega pomena za preiskavo marsejskega zločina. Dr Mogorović je prišel na sled oni tajinstveni »Lepi Slovanki«, ki je nekaj dni pred atentatom prinesla v Francijo štiri zavoje orožja in razstreliva ter jih izročila teroristom. Čeprav vse še ni pojasnjeno, vendar kažejo mnoge okoliščine, da je preiskava na pravi sledi Marija Vondračkova je bila, kakor vse kaže, ljubica nekega člana Pavelićeve terористične organizacije, ki je delovala v Berlinu Njen osebni opis se sklada s podatki, ki jih ima o njej francoska policija. Vondračkova je plavolasa, sivih oči manjše postave, stara okrog 31 let. Čeprav ni Slovanka po rojstvu, je po državljanstvu Jugoslovenka in ima slovanski primek po svojem bivšem možu, ki je prav tako emigrant, od katerega pa je ločena. Berlinski policiji je bila znana kot komunistka. Pred štirimi meseci je še živela v Berlinu in ni bila prijavljena oblastem. V preiskavi je dr. Mogorović ugotovil naslednje:

Nekaj dni pred atentatom je odpotovala iz Berlina v inozemstvo. V Nemčijo se je vrnila baš onega dne, ko je bil izvršen atentat Kmalu nato je spet izginila. V Berlinu je imela intimno prijateljico in je dnevno zahajala na njen dom. Od onega dne pa, ko so listi objavili, da francoska policija išče neko Marijo Vondračkovo, je plavolaska svoji prijateljici silno vznemirjena dejala, da mora takoj izginiti iz Berlina, ker jo išče policija Na vprašanje radovedne prijateljice ji je pokazala neki list in prečitala vest o Mariji Vondračkovi Drhteča od vnemirjenja je dejala: »To sem jaz! Toda nikomur niti besedice o tem, če mi hočeš dobro!«

Kam je odšla, ni nikomur povedala in od tedaj je tudi noben njen znanec ni več videl. So pa še nekateri drugi momenti, ki kažejo na njeno sled, vendar pa jih oblasti zaradi nadaljnje preiskave ne morejo objaviti Dr. Mogorović je odpotoval iz Berlina nekam na deželo, da bi našel nadaljnje sledove za to žensko in izposloval njeno aretacijo.

Na podlagi rezultatov preiskave je dr. Mogorović zahteval od nemških oblasti, naj aretirajo Slavka Cihlaža in Mladena Lorkovića, ki se mudita v Berlinu in sta še vedno prosta Prav tako so francoske oblasti zahtevale njuno izročitev Nemška vlada sedaj proučuje pravne formalnosti in zakonske modalitete glede aretacije odnosno izročitve.

Vse kaže, da je mogoče potrditi vesti da sta dr Branimir Jelić in dr. Mile Budak v Milanu. Dr. Branimir Jelić bi moral priti 27. oktobra v Berlin. Sem sta namreč prispela iz Madžarskega dva neznanca, ki ju je policija osumila zveze s teroristi. Zaupno sta povpraševala po dr. Jeliću. Vse kaže, da sta imela nalogo sestati se z njim v Berlinu in mu izročiti ponarejen potni list. Ko sta opazila, da ju policija zasleduje, sta naglo izginila iz Berlina, čeprav sta si najela dve hotelski sobi za daljšo dobo.

Kvaternikova denarna nakazila

Lausanne, 9. novembra. AA. Švicarska policija je ugotovila, da je 17. septembra neka oseba, ki se je legitimirala za Kvijatovrskega iz Budimpešte, pri Švicarski banki v Lausanni nakazala več čekov, in sicer enega na dr. Perića Istvana na znesek 4850 belgijskih frankov za Liege, drugega na Suša Grgića iz San Farncisca na vsoto 50 dolarjev in tretjega na Anto Dosena sina Marka, ki se zdaj nahaja v New Yorku, kjer izdaja neki emigrantski list, za vsoto 500 dolarjev za New York. Ker je že prejšnja preiskava dognala, da se je Evgen Kvaternik mudil v Lausanni 17. septembra, vse kaže, da je bila oseba, ki se je predstavila pod imenom Kvijatovrskega, dejansko Kvaternik.

Še enemu teroristu na sledu

Kotor, 9. novembra. n. Zagrebška policija je uvedla preiskavo proti teroristu Antonu Moškovu, ki je pobegnil v inozemstvo. Danes so preiskovalni organi izvršili hišno preiskavo v stanovanju njegove matere in njenega nezakonskega moža trgovca Tarla v Tivtu. Ugotovili so, da je prejel Moškov tajinstveno brzojavko iz inozemstva, »da naj pride domov, češ da umira njegova stara mati« Dejansko je bila ta brzojavka opozorilo na nevarnost, ker njegova stara mati sploh ni bila bolna. Nadalje so ugotovili, da je od nekod prejel denar za potovanje iz Zagreba do Ercegnovega Na železniški postaji ga je čakala neznana oseba. Oblasti sedaj preiskujejo, kdo mu je dal denar za beg preko meje.

Zločini VMRO prihajajo na dan

Sofija, 9 novembra. AA Bolgarske oblasti v petriškem in čustendilskem okraju si prizadevajo odkriti vse zločine, ki jih je v teh krajih izvršila razpuščena VMRO Ta organizacija je bila po vojni do 19 maja t. l. popolni gospodar v teh krajih Dosedanja preiskava je odkrila vso strahoto nasilja, pod katerim je dozdaj živelo prebivalstvo teh krajev. Trdijo, da so oblasti s pomočjo prebivalstva in s priznanjem prijetih teroristov VMRO dozdaj odkrile in izkopale v teh dveh okrajih nad 90 okostnjakov in strohnelih trupel Blizu neke vasi so izkopali 9 okostnjakov, glede katerih so dognali, da gre za 9 občinskih odbornikov neke kmečke občine, ki so jih ubili po nalogu razpuščene VMRO Zdaj skušajo oblasti dognati, kje se nahaja orožje te organizacije.

Tiha proslava poljskega narodnega praznika

Beograd, 9. novembra p. Poljsko poslaništvo objavlja, da zaradi globoke narodne žalosti v Jugoslaviji na poljski narodni praznik dne 11 novembra ne bo nobenih svečanosti in oficielnih sprejemov

V resoru ministrstva pravde vsa mesta zasedena

Beograd 9. novembra p. Ministrstvo pravde objavlja, da so v tem resoru zasedena vsa mesta in da se zato nove prošnje za sprejem v državno službo na področju pravosodstva ne bodo več sprejemale.

Papen za spravo med Nemčijo in Avstrijo

Na Koroškem so ga svečano sprejeli — Papenov poziv Nemcem na „skrajnem jugu nemških tal"

Celovec, 9. novembra k. Nemški poslanik na Dunaju Papen se je včeraj mudil v Celovcu Deželne oblasti so ga svečano sprejele K sprejemu se je zbrala tudi velika množica ljudstva, ki je nemškemu državniku priredila viharne ovacije To je bil povod, da je poslanik Papen nagovoril ljudstvo in pri tem dal značilne izjave Dejal je, da je Hindenburg želel njegovo imenovanje za poslanika v Avstriji, kjer naj bi se zavzel z vsemi silami za spravo med Nemci ter za tesno prijateljstvo med Avstrijo in Nemčijo Nemčija nima nikakih namenov, da bi ogrožala avstrijsko neodvisnost ali pa se vmešavala v avstrijske notranje zadeve. Avstrijski narod naj ureja svoje stvari sam kakor najbolje ve in zna. Papen pa je izrazil iskreno željo, da bi se v odnošajih med Nemčijo in Avstrijo odpravilo vse ono, kar jim je v zadnjih letih škodilo. Ljudstvo, ki živi sicer v dveh državah, pa govori isti jezik in ima isto kulturo in tradicijo, si ne samo ne sme biti sovražno, nego se mora združiti v močno kulturno zajednico, da bo nemški narod v Evropi in pred vsem svetom lahko predstavljal silo, kakršno dejansko tvori po svojem številu in svoji kulturi Ob koncu je pozval ljudi, naj se pokoravajo deželnim oblastem in naj čuvajo nemško kulturo na skrajnem jugu nemških tal.

Posetite
razstavo sarajevskih preprog
V LJUBLJANI, ŠELENBURGOVA ULICA štev. 7, I. nadstropje
Razstava je otvorjena vključno do nedelje 11. t. m.
Prodajamo na 24 mesečne obroke
Banovinska tkalnica preprog Sarajevo

Volitve senatorjev

Opozorilo glavnega glasila JNS glede postavljanja kandidatur — Končno odločitev ima vodstvo stranke

Beograd, 9. novembra. r. V smislu čl. 2 zakona o senatu se imajo vršiti dopolnilne senatne volitve takoj po poteku mandata z žrebanjem določene polovice izvoljenih senatorjev, to je po 2. januarju 1935. Zanimanje za volitve je izredno veliko, kar se vidi tudi iz glavnega organa »Glasnika JNS«, ki pravi med drugim:

Dopolnilne volitve v senat so posebno važen politični dogodek. Zato je umljivo, da je naša stranka znatno zainteresirana pri teh volitvah. Kakor pri prejšnjih senatnih volitvah, bo JNS tudi tokrat v vseh banovinah postavila svoje kandidate in se bo pobrigala, da pridejo v senat v vsakem pogledu kvalificirani možje, ki bodo dostojno zastopali program in politiko stranke v gornjem domu našega političnega predstavništva.

Statut stranke odreja poseben postopek glede postavljanja kandidatur za senat. Kandidature po čl. 32 odobrava definitivno vodstvo stranke. Statut daje političnim predstavnikom in organizacijam popolno ingerenco na te končne sklepe. Po čl. 32 bo namreč kandidature za senat v vsaki banovini predlagala vrhovnemu vodstvu stranke konferenca narodnih poslancev, senatorjev, članov banovinskih svetov in po enega posebej določenega delegata vsake sreske organizacije na področju dotične banovine.

Dani so tedaj vsi pogoji, da se izvrši kandidatura po splošnih interesih in z dolžno obzirnostjo do razpoloženja v vrstah stranke in njenih organizacijah na terenu, ki so izraz razpoloženja naroda samega.

Vodstvo stranke je izvedelo, da si v nekaterih krajih skušajo posamezni interesenti oziroma politične skupine že zdaj zagotoviti vnaprej kandidature nekaterih oseb ter so celo že poskušali vnaprej obvezati volilce, bodisi z dano besedo, bodisi tudi s podpisi. V kolikor tako delajo izven vrst naše stranke in naših organiziranih pristašev, se razume, da mi na to ne moremo prav nič vplivati. Če bi se pa kakšna akcija izvajala s strani pristašev JNS, jo obsojamo, ker se s tem kvari potrebna disciplina in ustvarjajo težkoče za zadovoljivo ureditev tega vprašanja. Vodstvo stranke poziva vse naše organizacije, da budno pazijo na takšne poskuse in da jih onemogočijo. Posebno je pa treba paziti na naše prijatelje, ki imajo volilno pravico, da ne nasedejo in ne dajo obvez, ki bi jih mogle spraviti v konflikt z najelementarnejšimi pravili strankarske discipline.

Sklepe o posameznih kandidaturah izdaja izključno svet stranke, in sicer na podlagi čl. 38, odobri jih pa vrhovno vodstvo stranke po čl. 32 statuta. Samo takšni sklepi teh dveh instanc imajo za našo stranko vrednost glede postavljanja strankarskih kandidatur in nihče drugi.

Konference stranke bodo o pravem času sklicane in na njih se bodo upoštevali interesi države in želje naroda.

V molitvi se je ves narod spominjal svojega kralja

Beograd, 9. novembra. r. Danes so se po vsej državi v katoliških cerkvah vršile zadušnice za pokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Uediniteljem. Četudi je minilo že mesec dni po tragičnem marsejskem dogodku, ki je vzel Jugoslaviji najdražje, njenega narodnega kralja in voditelja, se vendar le še ni polegla nepopisna bol, ki je zajela ves narod. To se je jasno pokazalo tudi danes. Zadušnic, ki so se brale v vseh cerkvah, se niso udeležili samo oficielni predstavniki, marveč je narod v množicah prihitel od blizu in daleč, da se v molitvi spomni Njega, ki je dal za srečo svojega naroda in svoje države najdražje, svoje življenje. Ves dan so bile cerkve polne in lahko se reče, da je ves narod posvetil danes svoje misli pokojnemu kralju, moleč za pokoj njegovi duši in za srečo Jugoslavije in njenega mladega kralja, obnavljajoč prisego, da bo verno izpolnjeval kraljevo oporoko: Čuvajte Jugoslavijo!

Spominska svečanost v Beogradu

Beograd, 9. novembra. AA V katoliški cerkvi Kristusa kralja v Krunski ulici se je danes dopoldne vršila spominska svečanost ob mesecu smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja. Cerkvene obrede je opravil beograjski nadškof dr. Rodić ob asistenci 5 duhovnikov. Dvor je zastopal prvi adjutant Nj. Vel. kralja divizijski general Ječmenić. Svečanosti so prisostvovali predsednik vlade Nikola Uzunović, kmetijski minister dr. Dragotin Kojić, trgovinski minister Juraj Demetrovič, prosvetni minister Ilija Šumenković, minister za telesno vzgojo dr. Andjelinović, dalje podpredsednik senata dr Uroš Krulj podpredsednik Narodne skupščine Karlo Kovačević, generaliteta s poveljnikom mesta Beograda, armijskim generalom Vojislavom Tomićem na čelu, upravnik mesta Beograda Manojlo Lazarević, predsednik glavne kontrole Srečko Tesič, predsednik državnega sveta Radojlović, pomočniki ministrov za zunanje zadeve Jurišić, za notranje zadeve Lukić, za finance Konstantinović in za promet Ratajac, šef Centralnega presbiroja dr. Kosta Luković, zastopniki beograjske občine in višje uradništvo ministrstev.

Zadušnica v Zagrebu

Zagreb, 9. novembra. n. Ves Zagreb se je danes oddolžil spominu pokojnega vladarja ter prisostvoval mašam zadušnicam, ki so se darovale ob 30dnevnici njegove smrti v vseh zagrebških cerkvah. Službe božje v katedrali so se udeležili vsi zastopniki oblasti. Ob 9. se je pripeljal pred katedralo kraljevi namestnik in bivši ban dr. Perović v spremstvu podbana. Pred cerkvijo so bili zbrani zastopniki vojaških oblasti z armijskim generalom Marićem na čelu, predsednik občine ter zastopniki vseh zagrebških civilnih oblasti ter raznih nacionalnih in kulturnih ustanov in organizacij. Častno stražo pred cerkvijo je tvorila četa gojencev podčastniške šole kraljice Marije. Mašo zadušnico je daroval ob veliki asistenci duhovščine nadškof - koadjutor dr. Stepinac. Ves dan so prihajale v cerkve velike množice ljudstva.

Tudi v vseh drugih krajih nabito polne cerkve

Osijek, 9. novembra. n. V vseh tukajšnjih cerkvih so bile danes darovane maše zadušnice za pokojnim kraljem Aleksandrom I. Uediniteljem. Maši zadušnici v stolni cerkvi so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblasti ter velika množica ljudstva.

V Splitu

Split, 9. novembra V vseh tukajšnjih katoliških cerkvah so bile danes darovane maše zadušnice za pokojnega kralja Ob 8. je daroval zadušnico v stolni cerkvi škof Bonefačić v prisotnosti zastopnikov vojaških in civilnih oblasti, društev in velike množice ljudstva. Maše zadušnice sta se udeležila tudi bivša ministra dr. Grisogono in dr. Tresić-Pavičić Sredi cerkve je bil postavljen velik katafalk, preko katerega je bila razprostrta jugoslovenska trobojnica. Na trobojnico so postavili kraljevsko krono. Pred cerkvijo je častna četa vojakov oddala častno salvo, ko so v cerkvi zapeli žalostinko »Pokoj daruj mu Gospodine!« Zadušnice se je udeležila tudi šolska mladina.

V Novem Sadu

Novi Sad, 9. novembra. n. Po nalogu škofa Budanovića so se darovale danes v vseh katoliških cerkvah v Bački maše zadušnice za pokojnega vladarja. Slovesnemu rekvimu v katedrali so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblasti, kulturnih, humanitarnih in nacionalnih društev, mednarodnih brodarskih družb, katerih ladje prezimujejo v Novem Sadu, poljski letalci, ki so zaradi tehničnih ovir morali pristati na novosadskem letališču in velika množica naroda.

V Sarajevu

Sarajevo, 9. novembra. n. Ob 30dnevnici smrti pokojnega vladarja so bile danes v tukajšnjih katoliških cerkvah darovane maše zadušnice za pokojnega vladarja mučeniškega kralja. Maši zadušnici v stolnici so prisostvovali ban, mestni načelnik ter ostali zastopniki civilnih in vojaških oblasti.

V Šibeniku

Šibenik, 9. novembra. n Šibenik se je danes svečano spomnil našega pokojnega vladarja, v baziliki Sv. Jakoba je bila darovana maša zadušnica, ki so se je udeležili vsi javni funcionarji in velika množica občinstva. Med mašo je pelo Masarykovo filharmonično društvo »Kolo«, ki je ob zaključku zapelo še narodno himno.

V Varaždinu

Varaždin, 9. novembra. n. Ob 30dnevnici smrti pokojnega vladarja je bila darovana svečana zadušnica. Maše se je udeležila velika množica ljudstva z zastopniki oblasti na čelu.

*

Posnemanja vreden zgled

Pariz, 9. novembra. č. Agencija Radio in vsi francoski listi poročajo o akciji jugoslovenskega bančnika Salomona Barucha v Parizu, ki priča o veliki pieteti in počastitvi spomina pokojnega jugoslovenskega vladarja. Bankir je v praškem Dijaškem domu kupil kompletno sobo, ki bo odslej nosila ime Velikega kralja Aleksandra I. Uedinitelja. V tej sobi bo stanoval brezplačno jugoslovenski dijak, ki študira v Parizu Študenti se bodo vsako leto menjavali. Agencija Radio pravi, da bi bilo želeti, da bi tudi drugi bogati Jugosloveni posnemali ta zgled.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Precej oblačno, predbodno deževno in hladno vreme.

Dunajska vremenska napoved za sobote: Bolj oblačno: na jugu in zapadu morda tudi že dež. Nenormalna temperatura bo še ostala.

Naši kraji in ljudje

Ob mesecu vladarjeve smrti

Ljubljana, 9. novembra

Mesec dni je minilo od tragične smrti našega vladarja kralja Aleksandra I., tuga pa je ostala enako globoka in so tudi današnji žalni obredi z vsemi spominskimi prireditvami vred potekli ravno tako občutno kakor pred mesecem dni, ko je ves naš rod preplašila, užalostila in do korenin pretresla vest o tragični vladarjevi smrti. V izrazih tuge ni nobenih odtenkov, ki jih pri vseh tragičnih dogodkih narekuje življenje, ki si utira pot preko mrtvih in živih.

Tuga je globoka, da ni mogoče najti za njo večjih globin, je pa tudi v skladu z večnostjo zaradi tega, ker je združena z ravno tako globoko zaobljubo onemu idealu, kateremu je veliki kralj posvetil tudi zadnje trenutke svojega bitja in svoje zadnje besede. Pokojnega vladarja bomo kakor danes ob mesecu njegove tragične smrti objokavali vse svoje žive dni in za vse svoje življenje in še preko njega, ko bodo našim zgledom sledili potomci, smo zaobljubljeni v duhu njegove oporoke čuvati Jugoslavijo, svojo svobodno domovino, ki jo je on združil, uredil in predstavil vsemu svetu kot važen faktor mednarodnega življenja.

Že preko deset let praznuje ves svet 11. november kot dan miru in ko mi Jugosloveni letos tega dne ne moremo proslavljati po programih prejšnjih let, lahko rečemo, da je največja in najiskrenejša proslava miroljubnosti vse, kar smo doslej izrazili v spomin našega pokojnega vladarja, enega od največjih borcev za svetovni mir in srečnejšo bodočnost vseh narodov. Vse težave in nevarnosti borbe za pravico je junaško prenašal kakor sleherni njegovega rodu in ko je bila njegovemu narodu priborjena pravica in svoboda, se je ves posvetil miroljubnemu delu. Kakor vsak dan od njegove mučniške smrti, tako smo se tudi danes, ko je preteklo mesec dni, odkar je prelil svojo kri, zaobljubili domovinski zvestobi ter najvišjim idealom človeštva.

Po vseh šolah in cerkvah so bili spominski govori. Lepa žalna svečanost je bila ob 10. v stolnici, kjer je žalne obrede opravil škof dr. Rožman ob velikih asistenci kanonikov in ostale duhovščine. Vsa cerkev je bila razsvetljena, klopi predstavnikov civilnih in vojaških oblasti pa so bile pregrnjene s črnimi zavesami. Žalne svečanosti so se udeležili gg. ban dr. Marušič, podban dr. Pirkmajer, komandant mesta general Jovanović, ki je zastopal tudi komandanta divizije, komandanti polkov, predsednik mestnega poglavarstva dr. Puc z mnogimi občinskimi svetovalci, rektor univerze dr Ramovš ter vsi dekani in profesorji, predsednik apelacijskega sodišča Vrančič, podpredsednik dr. Gradnik, predsednik okrožnega sodišča Keržič, višji državni tožilec dr Graselli, državni tožilec dr. Lavrenčak, direktor državnih železnic Cugmus direktor finančne direkcije dr. Valjavec, direktor poštne uprave dr. Tavzes, predsedništvo zbornice TOI, upravnik policije Keršovan, ter zastopniki vseh drugih ustanov in organizacij. Stolnica je bila nabito polna in je moralo ostati preko 200 oseb, zunaj, kjer je bila postavljena častna četa kolesarskega bataljona

Žalna svečanost je bila kratka, obred pa je vse prisotne globoko dirnil. Škof dr Rožman je zapel žalni psalm »Usmili se!«, žalostinke pa je pel pevski zbor pod vodstvom vodje g. Premrla. Žalnim molitvam je sledila molitev za Nj. Vel kralja Petra II.: Hrani, gospod, našega kralja Petra II.!

Aleksandrov vrh na Šar planini

Vrhunec Šar planine, 2707 m visoki „Turčin", se bo odslej naprej imenoval Aleksandrov vrh — Lepa počastitev spomina blagopokojnega vladarja

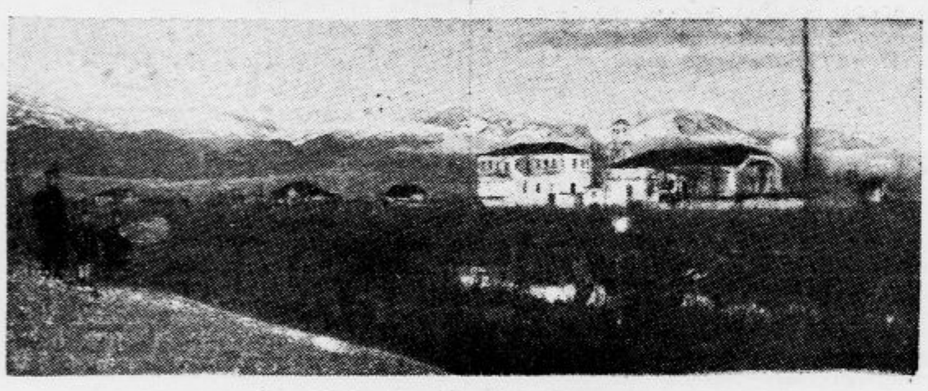

Šar planina. — Struga z Jablanico

Skoplje, 9. novembra

Na zadnjem kongresu Zveze planinskih društev, ki se je vršil v Skoplju, so bili položeni temelji sodobnega turizma v naših prelepih južnih krajih, istočasno pa je bila tudi otvorjena dobro premišljena organizacija zimskosportnih prireditev, za katere so južnosrbske gore kakor ustvarjene. Turistično društvo »Jug« v Skoplju, ki je najmlajša turistična organizacija v naši državi, je izvršilo ogromno delo ter se populariziralo tudi v vseh slojih prebivalstva. Kakor je »Jutro« že kratko poročalo, bo v nedeljo 11. t. m. otvorjen na Šar planini že prvi smučarski dom. Ta dom je zgrajen na 750 m visokem vrhu Šare, ki nosi ime Popova šapka. Dom je obširen ter bo služil vse leto planincem, pozimi pa še posebej sportnikom. Dom je zgrajen na gorski ravnini, ki se raztega na 15 km. V domu je stalno na razpolago 20 prenočišč, urejena pa je v njem tudi velika soba, ki bo turistom služila za vse sestanke in za odmore. Še letos se bo v tem domu vršil prvi smučarski tečaj, ki bo otvorjen od odposlanca ministrstva za telesno vzgojo naroda, ki je znalo oceniti veliko vnemo in požrtvovalnost mladega turističnega društva ter mu je izdatno priskočilo tudi na pomoč pri izvedbi njegovih načrtov. Novo lepo planinsko zavetišče bodo otvorili brez vsake svečanosti v nedeljo 11. t. m., vrhovi Šar planine pa bodo imeli tega dne še veliko več obiskovalcev, kakor bi jih bila privabila še tako slovesna otvoritev važne turistične postojanke.

Vrhovi Šar planine bodo oživeli zaradi lepe počastitve spomina blagopokojnega kralja Aleksandra. Žalost naroda v Južni Srbiji ima zaradi tragične smrti ljubljenega vladarja svoje posebne globine in izraze zaradi tega, ker je bilo življenje in delovanje velikega pokojnika tako tesno zvezano z južnosrbskimi pokrajinami. Neutolažljivo prebivalstvo pa je na najlepši način doumelo poslednje vladarjeve besede ter hoče čuvati in povzdigovati Jugoslavijo najintenzivnejše na vseh področjih javnega življenja. Tako so tudi južnosrbski planinci sklenili, da bodo v nedeljo dali izraza svoji tugi in zaobljubi na najvišjem vrhu Šare, na 2707 m visokem Turčinu, ki se bo od nedelje naprej imenoval Aleksandrov vrh. Veliko število ljubiteljev narave se bo v nedeljo zbralo na tem vrhu ter razvilo v spomin blagopokojnega kralja državno trobojnico. Poleg tega bodo posvetili tudi temelj, na katerem bo zgrajena betonska piramida, v njo pa vzidana plošča z imenom pokojnega vladarja in z besedilom njegove oporoke: Čuvajte Jugoslavijo!

Živčno bolnim in otožnim nudi mila naravna **»Franz Josefova« voda** dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba **»Franz Josefove« grenčice** pri težkih obolenjih možganov in hrbtnega mozga najtopleje priporočati. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Smrt kobariškega rodoljuba

Ljubljana, 9. novembra

Iz Kobarida ob Soči smo prejeli osmrtnico *Alberta Mašere*, ki je umrl 7. t. m. v 67. letu starosti. Z njim je izginila v tem od nekdaj »najbolj narodnem trgu na Slovenskem« zanimiva osebnost. Njegova hiša je bila ob času našega preporoda ognjišče narodnega dela ne samo v Kobaridu, ampak vse gornje soške doline. Tu so bile mnoge narodne prireditve in slavnosti, tu je bil tudi sloveči tabor l. 1879, na katerem so govorili med drugimi prvak tržaški Nabergoj, gorški in pozneje kranjski Fran Povše, goriški Klavžar itd. Tu se je razlegal izvirno kobariški mešani zbor *»Jaz nisem Talijanka«*. — Mašerovo staro patricijsko posestvo je bilo prej last plemenite rodbine Petean jev, katerega zadnjega lastnika so okrog l. 1830. ubili na poti med Podgradom in Buzetom in ga vrgli v tamošnjo podzemsko jamo, tako da so šele mnogo let pozneje izvedeli resnico o njegovi smrti. Ker je bil Peteani davkar v Podgradu, so oblasti sumile, da je z denarjem zbežal in so se vknjižile na posestvo v Kobaridu, kar so podedovali tudi poznejši lastniki Mašera. Ta dolg je bil izbrisan šele pod konec preteklega stoletja.

Albert Mašera ima v Ljubljani brata profesorja Frana Mašero, v Kobaridu pa sestro Mimi, soprogo bivšega dolgoletnega župana in deželnega poslanca Frana Miklaviča. Sodni svetnik Alfonz, ki je pred par leti umrl, je bil tudi njegov brat. — Sin inž. Fran je v banovinski službi v Ljubljani. — Pokojnik je bil neizprosno naroden mož. Pogreb je bil včeraj ob 9. dopoldne.

Znak žalostnih razmer je osmrtnica, ki smo jo dobili v roke. Skoraj nekako izjemno je — dvojezična, na prvem mestu italijanska. Ime pa je moralo biti zapisano — Massera, dočim je ime brata Frana v Ljubljani pravilno zapisano Mašera. Tudi ime sestre je pravilno — Miklavič, ker to še ni »nacionalizirano«. Otroci v obeh besedilih so podpisani: Mirko, Rudi, Anica, Slavko, Sonja, soproga je Milka.

Pokojnik ima v Jugoslaviji več ožjih sorodnikov in veliko prijateljev. Vsem tem izrekamo: prisrčno sožalje!

Borba proti jetiki

Zaprek ne tvori samo splošno pomanjkanje gmotnih sredstev, temveč tudi pomanjkanje prave vzajemnosti.

Ljubljana, 9. novembra

Uspehi organizirane borbe proti jetiki so v vsaki državi tudi merilo v pogledu socialnih razmer in civilizacije. Kakor vsaka borba, tako zahteva seveda tudi borba proti jetiki velike gmotne žrtve. Če pregledamo zadnje svetovne statistike, vidimo na primer, da je umrljivost zaradi jetike v Nemčiji padla že na 7 primerov pri 10.000 prebivalcev. Pri nas pa znaša umrljivost še vedno okrog 30 primerov na 10.000 prebivalcev. Nemčija je sploh v največjem obsegu izvedla organizirano borbo proti tuberkulozi, zato pa ima tudi 298 sanatorijev za pljučno tuberkulozo, 49 sanatorijev za tuberkulozo drugih organov, 200 sanatorijev za vsa tuberkulozna obolenja, 494 zavetišč za neozdravljive jetične bolnike, 311 preventorijev in 41 šol za jetiki podvrženo deco. V teh ustanovah je jetičnim bolnikom na razpolago stalno 75 tisoč postelj, od katerih jih je 12.000 rezerviranih za bolnike, ki so nevarni okolici. Poleg tega je v Nemčiji še okrog 3500 dispanzerjev. V Franciji izkazuje statistika 17 smrtnih primerov na 10.000 prebivalcev. Tudi Češkoslovaška je izvedla širokopotezno borbno organizacijo proti jetiki ter ima poleg velikega števila modernih sanatorijev in bolnišnic še okrog 150 dispanzerjev. Pri nas imamo okrog 360.000 primerov aktivne tuberkuloze, okrog pol milijona pa primerov tuberkuloze kronične oblike in je tako okrog 200.000 bolnikov, ki ogražajo s kalmi bolezni svojo okolico. Za vse te bolnike pa imamo samo 8 sanatorijev, 3 bolnišnice, za ambulantno zdravljenje pa 42 državnih in 1 občinski dispanzer ter je v teh zavodih tuberkuloznim bolnikom na razpolago samo okrog 2500 postelj. Imeti pa bi morali na razpolago okrog 20.000 postelj v sanatorijih, okrog 15.000 postelj v bolnišnicah in najmanj 10.000 postelj za neozdravljive bolnike. Borba proti jetiki ne bi smela biti prepuščena samo državni oblasti, temveč bi se morala v čim večji meri voditi tudi po privatni iniciativi ter s pomočjo sredstev, ki jih nalašč v ta namen prispeva prebivalstvo.

V beograjski »Politiki« je te dni dr. Miodrag Vračević napisal o borbi proti jetiki tudi to-le: V Beogradu obstoja kuratorij za najnujnejšo pomoč tuberkuloznim revežem. Podpirajo ga Protituberkulozna liga, Društvo za varstvo narodnega zdravja in še nekaj dobrodelnih društev, ki dajejo stalno mesečno podporo, kar iznaša letno okrog 30.000 Din. Kuratorij se obrača do privatnikov za gmotno pomoč in zbere tako na leto še okrog 20.000 Din. To je ves denar, s katerim Beograd podpira svoje jetične reveže. Značilno je, da baš največ bogatih ljudi v Beogradu ne da odziva prošnjam kuratorija, dočim so siromašnejši vedno požrtvovalni. Šele, kadar tak bolnik umre na ulici, tedaj pohitijo mnogi s svojimi prispevki v pomoč njegovi rodbini. Če bi bila Protituberkulozna liga deležna stalnih podpor, bi bila že davno preprečila žalostne primere umiranja na ulicah

Med nami je mnogo bogatih ljudi, ki snujejo razne zapuščinske ustanove, a redkokdo misli na to, da ni človekoljubnejše zapuščine, kakor izdatna pomoč Protituberkulozni ligi za zgradbo prepotrebnih sanatorijev in posebnih bolniških oddelkov za jetične. Imamo tudi mnogo bogatih ljudi, ki sploh ne vedo, kam bi vložili svoj denar. Ker Protituberkulozna liga pri vsem tem še ni bila deležna izdatnejših podpor, je pač najboljši dokaz, da primanjkuje med nami poleg razumevanja velikih nevarnosti, ki jih predstavlja jetika za ves narod, tudi udejstvovanja prave vzajemnosti.

Obvestilo ženskim organizacijam v Ljubljani

Interna manifestacija za mir Banovinske ženske zveze, določena za danes v magistratni dvorani, zaradi narodnega žalovanja odpade in se bo vršila pozneje, po 21. novembru. Pač pa ima Banovinska ženska zveza svojo običajno interno društveno sejo delegatk včlanjenih društev istočasno, t. j. danes ob 15. v prostorih Šolske kuhinje kraljice Marije.

Smrtna žrtev prometne nesreče

Celje, 9. novembra.

V četrtek okrog 19. se je na cesti med Žalcem in Št. Petrom v Savinjski dolini pripetila avtomobilska nesreča, ki je zahtevala človeško življenje. Posestnikov sin Ivan Uršič iz Podloga pri Št. Petru je vozil s kolesom iz Celja proti Št. Petru, nasproti pa mu je privozil trgovec Josip Rojnik iz Polzele na svojem avtomobilu. Uršič je zadel v avtomobil in treščil z glavo v blatnik. Udarec je bil tako silen, da je nesrečnežu počila lobanja in je že čez nekaj minut izdihnil. Kdo je zakrivil nesrečo, ni znano.

André Burdino v Ljubljani

Drevi bo v ljubljanski operi prvo gostovanje slovečega francoskega tenorista Andréa *Burdinoja*. Pevec je eden izmed pariških zvezdnikov evropskega slovesa in njegova gostovanja so vedno nekak gledališki dogodek. Naj samo omenimo, da je v Zagrebu vsaka predstava z Burdinojem v naprej razprodana.

André Burdino je nastopal že na mnogih svetovnih odrih; množica kritik, ki jih je požel v Belgiji, Italiji, Španiji, Argentini, na Češkoslovaškem, v Avstriji in drugod, potrjuje prvotne francoske glasove. Uvrščajo ga med fenomenalne pevce in igralce.

V operi »Manon« je pred dvema letoma nastopil tudi v praškem »Narodnem divadlu«. Kritik »Nar. Listů« je ob tej priliki pisal: »Kakšna popolnost v petju, kakšna plemenitost, kakšna eleganca v nastopu!... Burdinojev tenor zveni očarljivo lepo, sladko in mehko, je poln dramatske izraznosti in duševne toplote. Vse, kar nudi, je vedno žlahtno po obliki in po izrazu...« »Prager Tagblatt« pa je v svoji kritiki naglasil, da je André Burdino sploh eden najpomembnejših pojavov na področju liričnih tenorjev. Viharen aplavz in ponavljanje arije v drugem dejanju sta pokazala, kako velik je bil njegov uspeh in kako hitro si Burdino osvoji občinstvo.

Navdušene kritike in mnogokratni nastopi v istih mestih označujejo pomen in uspeh tega Francoza, ki je svoj lepi in skrbno šolani glas združil s pristno francosko eleganco in žlahtnostjo igre. Ne dvomimo, da bo njegov prvi nastop v Ljubljani tak gledališki dogodek, kakor je bil v vseh drugih mestih.

Razprava o krvavem žegnanju na Kumu

Šest obsodb — vsega skupaj na 21 let in 8 mesecev ječe — zaradi uboja finančnega podpreglednika Antona Kovačiča

Novo mesto, 9. novembra

Novomeško okrožno sodišče je razpravljalo o krvavem dogodku, ki se je pripetil na Kumu ob žegnanju letos 26. avgusta. Takrat se je zbralo na Kumu preko 2000 ljudi in so mnogi od njih prišli tja že v soboto 25. avgusta zvečer. Orožniki iz Radeč pa so bili opozorjeni, da se bodo vršili na Kumu najbrže izgredi, ker so neki fantje iz Zagorja že dan poprej grozili orožnikom. Na Kum je odšlo zaradi tega še osem orožnikov in jih je bilo tam tako 15. V neki gostilni, kjer so popivali neki delavci, je bilo posebno razburljivo, in so vinjeni fantje večkrat izzivali službujoče orožnike. Zaradi tega so orožniki zabranili igranje s harmoniko, kar je vinjene fante seveda še bolj razkačilo. Pozno zvečer je pred gostilno sedel sam finančni podpreglednik Anton Kovačič iz Radeč in kakor je pred sodiščem izpovedala neka priča, je iz fantovske družbe eden stopil pred njega ter ga dolžil, da je prej govoril proti rudarskim delavcem. Kmalu so se okrog finančnega podpreglednika strnili še drugi fantje iz gotilne in priča je slišala klic: »Janez, rukni ga!« Trenutek nato je že videla, kako je podpreglednik ležal na tleh in kako so mahali po njem ter ga tudi suvali napadalci. Priča je Kovačiču, ko so se napadalci skrili za mežnarijo, še pomagala na noge, in imel je še toliko moči, da je ves krvav prispel do orožnikov, ki so stali pri zvoniku. Orožniki so ga za silo obvezali ter poklicali iz Župe pod Kumom zdravnika g. dr. Bojana Pirca, ki je prispel ob 4. zjutraj ter dal ranjenca odpeljati v Radeče. Iz Radeč so Kovačiča takoj odpremili v ljubljansko bolnišnico, kjer pa je 27. avgusta podlegel hudim poškodbam.

Ubiti finančni podpreglednik Anton Kovačič je prišel na nesrečno žegnanje, da bi preprečil nedovoljeno razprodajanje alkoholnih pijač, ki je običajno na takih velikih zbirališčih. Za incidente v gostilni se sploh ni brigal in je popolnoma nedolžen postal žrtev nerazsodnih mladih pijancev. To je ugotovila tudi razprava, po izjavah prič pa je bilo tudi ugotovljeno, kdo je zakrivil smrt nesrečnega finančnega uslužbenca.

Obsojeni so bili: 25letni Jože Plahuta iz Toplic pri Zagorju, ki je bil že nekajkrat kaznovan, na 6 let robije; 27letni Rudolf Hribovšek, ključavničarski pomočnik iz Podkraja pri Zagorju, na 5 let robije; 28letni Ivan Grahek, rudar iz Preske pri Zagorju, na 3 leta robije, 21letni Ciril Šteban iz Zgornjega Kisovca pri Zagorju na 3 leta robije; 20letni Otmar Peterlin, rudar iz Podkraja pri Zagorju, na 3 leta strogega zapora; 22letni Dragotin Peterlin iz Podkraja pri Zagorju pa na eno leto dni in 8 mesecev strogega zapora.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi"

KULTURNI PREGLED

Pirandello — Nobelov lavreat

Včeraj smo na tem mestu naznanili vrsto imen iz svetovne književnosti, med katerimi so izbirali švedski akademiki, ko so se odločevali glede letošnje Nobelove nagrade za literaturo. Medtem je telefonično prispela vest, da je odločitev že padla: letošnji Nobelov lavreat je italijanski pisatelj Luigi Pirandello.

Kdor pozna literarni in kulturni pomen takih kandidatov, kakor so Paul Valéry, Benedetto Croce, Miguel de Unamuno, H. G. Wells, Chesterton, Karel Čapek in drugi, bo nekoliko presenečen ob tej vesti. Glede italijanske literature imajo švedski akademiki sploh nekam čuden okus: tako je l. 1926. prejela Nobelovo nagrado Grazia Deledda, ni pa bila priznana n. pr. Adi Negri, ki jo visoko prekaša po umetniški in idejni vrednosti. Verjetno je, da so tudi na sedanjo odločitev vplivali drugi momenti, ne samo strogo literarni

Ustanovitelj največje svetovne književne nagrade, Alfred Nobel, je določil v testametnu, da morajo nagrajeni avtorji, odnosno njih spisi razodevati poleg umetniških kvalitet tudi človečansko noto, stremljenje po boljšem človeku in miroljubnem človeku. V tvorbi Luigia Pirandella je tako stremljenje komaj kaj več opazno nego pri Graziji Deleddi. Nedvomno je novi Nobelov lavreat zanimiva in značilna prikazen v sodobni italijanski literaturi, ki je po splošni sodbi v primeri s francosko dokaj sterilna. Svetovni literaturi in duhovni kulturi pa je n. pr. Benedetto Croce dal mnogo več trajnejših stvaritev, čeprav ne piše pesmi ali lepe proze. (Sicer pa so prejeli Nobelovo nagrado tudi avtorji, ki niso čisti literatje, n. pr. Theodor Mommsen, Rudolf Eucken, Henri Bergson). Če so torej švedski akademiki bili morali za vsako ceno izbrati Italijana, bi Benedetto Croce imel v očeh svetovne javnosti prednost pred Pirandellom. Vendar je med obema kandidatoma neka razlika. Croce je v fašistični Italiji samo toleriran nasprotnik, medtem ko je Pirandello njen izraziti pristaš. Švedskim akademikom, ki bi morali predvsem upoštevati občečloveški značaj nagrajenca, je ozir na službeno Italijo postal važnejši od ozira na umetniški in pacifistični poudarek Alfreda Nobela, izumitelja dinamita in utemeljitelja svetovne miroljubne ustanove...

Luigi Pirandello se je rodil l. 1867 v Girgenti (Sicilija). Njegovi življenjepisci navajajo, da je po očetu grškega pokolenja. V Rimu in na Nemškem je študiral literaturo in filozofijo ter v Bonnu ob Renu doktoriral z disertacijo: »Glasoslovje in fonetični razvoj narečja v Girgenti.« Iz nemške literature je med drugim prevel Goethejeve »Rimske elegije«. Po vrnitvi v domovino je dobil službo gimnazijskega profesorja. L. 1904. je izdal svoj prvi in še vedno najboljši roman »Il fu Mattia Pascal«. Šele po vojni je s svojimi dramatskimi spisi, zlasti pa z igro »Šest oseb išče avtorja,« tolikanj zaslovel doma in v inozemstvu, da se je lahko tudi eksistenčno osamosvojil. Ustanovil si je v Rimu posebno gledališče, ki je igralo prvenstveno njegove komade. L. 1929. je postal ravnatelj treh državnih gledališč hkrati: rimskega, turinskega in milanskega.

Pirandello je plodovit avtor. Spisal je sedem romanov, okrog štiristo novel in štirideset dramatskih del. Med dramami je razen prej navedene, ki so jo uprizorili tudi pri nas, posebno zaslovel »Henrik IV.«, ki ga avtor sam smatra za svoje najboljše delo. Med Pirandellovimi številnimi spisi je mnogo slabe, zgolj papirnate literature. Zlasti kot dramatik se je pričel Pirandello neokusno ponavljati in v vsakem pogledu plitvičiti. Značilen je bil neuspeh premiere enega zadnjih njegovih komadov, komedije »Nocoj bomo igrali iz parterja«, v Lessingovem gledališču v Berlinu. Dasi je Pirandello v Nemčiji znan in priljubljen, je ta premiera izzvala med občinstvom tak odpor, da kronika tega gledališča ne pozna nič podobnega. Neki gledališki kritik je napisal, da je bil »peklenski hrup, s katerim je občinstvo dajalo duška svojemu ogorčenju, povsem upravičen« in da je sedaj »moda Pirandello dokončno pokopana«. V domovini je še vedno čaščen, že zaradi tega, ker se šteje med fašiste, vendar tudi v novi italijanski kritiki ni malo skeptičnih glasov o vrednosti njegovega dela. L. 1929. je Pirandello postal član rimske akademije; sedaj, ko njegova literarna zvezda neizprosno zahaja, so ga švedski akademiki nenadno zopet postavili pred svetovno kulturno javnost. Vprašanje je, ali bo to pripomoglo k obnovitvi »mode Pirandello«

Če bi hoteli na kratko karakterizirati novega Nobelovega lavreata, bi predvsem poudarili njegovo mesto na razvojni liniji italijanske literature: Medtem ko je d'Annunzijeva šola gojila do poltenosti stopnjevano čutnost in življenjsko opojnost, ki jo izraža s prefinjenim slogom in drugimi korenito artističnimi sredstvi, je Pirandello nasproti tej struji, ki je praktično vodila v materializem in epikurejstvo, poudaril nekako metafiziko mišljenja. Že v romanu »Il fu Mattia Pascal« je Pirandello pokazal, da pripada oni literarni struji, ki se je posebno razvila po svetovni vojni in ki stremi po čim ostrejšem razbitju tako zvane stvarnosti. Po filozofskem nazoru te struje ni mogoč pravi realizem, ker je to, v čimer vidimo stvarnost, dostikrat samo videz, slepilo; med resničnim in neresničnim ni nikakih ostrih prehodov; resnica in pesnitev, stvarnost in sanje so tako pomešane med seboj, da jih ni moči razdeliti v dva jasno opredeljena svetova. To, čemur pravimo življenje, človek, realnost ni nikaka enota, marveč je stokrat, tisočkrat razcepljeno. Iz tega gledanja na človeka in življenje potekajo Pirandellove najznačilnejše dramatske in epične pesnitve. Zadostuje, če se spomnimo samo igre »Šest oseb išče avtorja!«: v nji je ves Pirandello. Kakor ni meje med odrom in avditorijem, tako je ni nikjer v življenju: vse se prepleta, vse se išče, vse tava po labirintu lastnih in tujih protislovij. Skratka: Pirandello se kot dramatik in epik bavi predvsem z umstveno postavljenimi problemi; bolj nego ljudi iz krvi in mesa dramatizira misli. Njegov stil je v nasprotju s prejšnjo prevladujočo strujo stvaren in suh; tudi zato ga nekateri štejejo med ekspresioniste. Humor Pirandellovih komedij je poln bridke zbadljivosti in sarkazma. Prav zaradi tega, ker je tako »možganski« dramatik, utegne moda njegovega odrskega ekspresionizma prej preiti, nego bo končno zavržena naturalistično-psihologistična dramatska tehnika, ki je našla v njem ostrega nasprotnika.

V zadnjih letih so prejeli Nobelovo literarno nagrado: l. 1931. Sinclair Lewis, leta 1932. John Galsworthy, l. 1933. Ivan Bunin. Pirandello je 35. nagrajenec za literaturo.

-o.

175-letnica Friedricha Schillerja

Danes poteka 175 let, kar se je rodil sloveči nemški pesnik Friedrich von Schiller. Veliki umetniški glasnik nemškega idealizma je leto dni pred smrtjo napisal izpoved, ki jo prinašamo v prosti, nevezani besedi:

»Ne veže me nobena spona, nikaka ograja mi ne stoji na poti, prosto letim skozi vse prostore. Moje neizmerno kraljestvo je misel in moje krilato orodje beseda. Karkoli se giblje na nebu in na zemlji, karkoli je narava globoko skrila in prikrila, vse moram razkriti, vse razpečatiti, zakaj nič ne omejuje svobodne pesniške sile. Vendar, naj še toliko iščem, nikjer ne najdem nič lepšega nego je lepa duša v lepi formi.«

Danes velika premiera
največjega filma snimanega na južnem tečaju

DIRIGIBLE

(JUNAKI ZRAKA)

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24

Senzacijonalna odkritja v južnem ledenem morju. Film, ki nam pokaže silo moderne avijacije.

Zaradi ogromne dolžine programa predstave ob 4., 7. in 9.15 uri

Predprodaja od 11. do ½3. ure.

Domače vesti

• **Visoko odlikovanje g. Nikole Uzunovića.** S kraljevim ukazom je odlikovan ministrski predsednik g. Nikola Uzunović z lento Karadjordjeve zvezde, ki je najvišje jugoslovensko odlikovanje.

• **Ustanove.** Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje štiri mesta ustanove za učence višjih oddelkov Tehniške srednje šole v Ljubljani in štiri mesta za učence nižjih oddelkov iste šole v iznosu 1000 dinarjev na leto. — Dr. Janez Ev. Krekova ustanova. To ustanovo je razpisalo mestno poglavarstvo ljubljansko. Ustanova je namenjena za slušatelje Tehnične srednje šole v Ljubljani. — Ustanova dr. Franceta Košmerlja, odvetnika in univ. profesorja v Chicagu za slušatelje višjih oddelkov tehnične srednje šole v Ljubljani v znesku 3000 Din letno je razpisana. Natančni pogoji so razvidni iz razpisa na občinski deski in v veži Tehnične srednje šole v Ljubljani.

• **Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani** oddaja za ureditev dvorane v objektu III. in adaptacijo v IV. nadstropju nebotičnika naslednja obrtniška dela: zidarska dela, mizarska dela, instalacijska dela, parketna dela, pleskarska dela, slikarska dela, keramična dela, tapetniška in kamnoseška dela. Vsi pogoji in proračuni se dobe v gradbenem uradu Pokojninskega zavoda, Gajeva ulica 5, II. nadstr., soba 221, od 12. t. m. dalje. Ponudbe je vložiti do 15. t. m. pri istem uradu.

• **Šentjakobska knjižnica v Ljubljani Kongresni trg 7,** izposoja knjige od 11. novembra do 10. marca tudi ob nedeljah in praznikih od pol 10. do pol 12. dopoldne (razen 1. in 25. decembra). Ob delavnikih posluje od pol 4. pop. do pol 8. zvečer, ob sobotah pa že od 3. dalje. Knjižnica ima na razpolago najizbranejše knjige v slovenskem, srbohrvatskem, češkem, ruskem, poljskem, nemškem, francoskem, italijanskem, angleškem in esperantskem jeziku. Vstop v knjižnico vsakomur prost, za vpis se je treba legitimirati. Na razpolago tiskani imeniki knjig.

• **Poseben strokovni tečaj za hotelsko obratovodstvo** Vam nudi možnosti, da si izpopolnite svojo izobrazbo in da si pridobite potrebno usposobljenost za službe v pogostinskih obratovalnicah kot pisarniška moč, blagajničarka, portir, knjigovodja, ekonom, upravitelj itd. Začetek tečaja 20. t. m. — Vsa pojasnila daje Trgovski učni zavod v Ljubljani, Kongresni trg 2-II.

• **Hortikulturno društvo v Zagrebu** otvarja zimsko večerno šolo za vrtnarski naraščaj. Šola bo trajala od 1. decembra do konca marca. Predavanja bodo razen sobot in nedelj vsak večer od 5. do 8. in od 8. do 10. dopoldne. V tečaj se sprejemajo vrtnarski vajenci in pomočniki, ki so bili zaposleni najmanj leto dni v kaki večji vrtnariji in imajo najmanj štiri razrede osnovne šole. Poskrbljeno je tudi za praktičen pouk v botaničnem vrtu in v mestni vrtnariji. Reflektanti se morajo prijaviti najpozneje do 15. t. m. na naslov: Hortikulturno društvo Zagreb, Maruličev trg.

• **Odprte planinske koče SPD:** Dom v Kamniški Bistrici je stalno odprt ter je krasna celodnevna tura. Hoja je mogoča tudi po novi cesti, ki je krajevno odlično speljana. Od »Korlna« v Stahovici se odcepi pot na Veliko Planino kjer nudi koča SPD z romantično okolico vsakomur prijeten nedeljski oddih. Iz Kamnika je lepa enodnevna tura na Dom na Krvavcu in nazaj ter si naj osobit smučarji ogledajo že sedaj terene okrog Doma na Krvavcu, kjer bo v najkrajšem času najugodnejša smuka. Dom na Mrzlici je dostopen iz Trbovelj ter je priporočljiv povratek preko Sv. Šmoborja na železniško postajo Laško. Postojanke v Logarski dolini so stalno odprte. Mozirska koča na Golteh vabi izletnike. Valvazorjeva koča je stalno oskrbovana. Vedno mikavne pa so postojanke ob Bohinjskem jezeru.

• **Še je čas** da se naročite na Zbrano delo dr. Franceta Prešerna, ki ga je uredil univ. prof. dr. Fr. Kidrič. Mesečni obrok za broš. izvod je 12.50 Din, v platno vezan 14.50 Din, v polusnje 15.50 Din. Delo bo obsegalo dve knjigi, kojih obseg bo okoli 800 strani. Naročite takoj, da ne bo prepozno. Naročila sprejema knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ulica 3.

• **Emilio Berenini** je naslov Sel Catinijevega romana, ki izhaja v prvi slovenski bogato ilustrirani tedenski reviji za radio, gledališče, film, modo in sport »Naš val«. Za radio: »Naš val« je edina revija, ki nas seznanja in uvaja v program naše oddajne postaje, ki prinaša aktualno radijsko tehniko, zanimive beležke o radiofoniji iz vseh delov sveta, slike v radiu nastopajočih predavateljev in glasbenikov, lekcije tujih jezikov, ki se poučujejo v ljubljanskem radiu in — kar nima nobena naša revija — izčrpen program vseh važnih radijskih postaj v slovenskem jeziku. — Za gledališče in ljudske odre: poročila iz naših narodnih gledališč in ljudskih odrov, praktične članke za podeželske odre in izvirno slovensko noviteto — veseloigro »Kmečki teater«, ki bo gotovo v kratkem šla po vseh naših odrih — Za film: pregled svetovne filmske produkcije, slike iz filmskih ateljejev in filmskih igralcev — Za modo: stalno tedensko modno prilogo z bogatimi ilustracijami, katero urejuje naš dunajski modni referent Willi Ungar. Poleg tega pa prinaša »Naš val« stalen beletrističen del s prispevki najboljših slovenskih pisateljev in pripovednikov. Nova številka »Našega vala«, ki je danes izšla, prinaša poleg že omenjenih stalnih rubrik načelno besedo o nacionalni uri v našem radiu, katero je napisal ravnatelj dr. Janko Tavzes, odlomek iz romana pisatelja Bogomirja Magajne »Aleksej Milič bi šel rad domov«, črtic Starogorskega »Žensko srce« in za radijske amaterje posebno aktualen opis dvocevnega sprejemnika za priključek na istosmerno tokovo omrežje. Zahtevajte še danes brezplačno na ogled eno številko »Našega vala«. Mesečna naročnina znaša 12 Din. Pišite na naslov: **Radijska tedenska revija »Naš val«, Ljubljana, Velesejem.**

• **Ne zanemarjajte svojega doma!** Skrbna gospodinja zapazi takoj, če se pojavijo na stropu ali stenah razpoke in da škodo tudi takoj popraviti. Skrbna gospodinja pa tudi skrbi za svetlo barvo parketa, ki ga da vsaj enkrat na leto odrgniti in namazati. Čudno, toda resnično je, da skrbna gospodinja ne pazi dovolj na dobro razsvetljavo. Mogoče zato, ker pri nakupu ni mogla zapaziti razlike med žarnico in žarnico. Po zunanjosti so namreč vse žarnice enake. Toda pri nakupu žarnice nam ni mar za kovino ali steklo, temveč hočemo kupiti svetlobo. V tem oziru pa je med dobro in manj vredno žarnico velika razlika. Kakovost in gospodarnost pa zamoremo tedaj že v naprej presoditi, kajti tovarne Tungsram navajajo na svojih zelo gospodarnih žarnicah, katerih nitka je zvita v dvojni vijačnici, poleg porabe učinka v wattih, tudi izžarevano svetlobno množino, ker imajo te žarnice podatek v mednarodnih dekalumenih in podatek v wattih. Ne kupujte torej žarnic brez teh dveh podatkov. Svetlobna množina je na novih Tungsram žarnicah podana v dekalumenih, a dodatno navedena poraba v wattih pove takoj, da omogočajo te žarnice zaradi nitke, ki je zvita v dvojni vijačnici, pri isti svetlobni množini 20% prihranek pri električni energiji.

ZVOČNI KINO MOSTE

V soboto ob 8., v nedeljo ob 3., 5. in 8. ter v ponedeljek ob 8. uri pretresljiva drama iz življenja kaznencev

„Ljubezen v troje“

in film prekrasne vsebine bivše carske Rusije

„RUMENA KNJIŽICA“

Vsakokrat ob 5. in 8. uri oba filma

OD DANES DALJE

POGREBNE SVEČANOSTI

blagopokojnega Nj. Vel. Viteškega kralja

ALEKSANDRA I. Uedinitelja

Film je izdelala tvrdka »Jugoslovenski Prosvetni Film«, Beograd

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24

Predstave danes ob 4., 7. in 9.15

DANES
Senzacijonalni film iz življenja gangsterjev

Žig sramote

AL CAPONE kralj banditov

ZVOČNI KINO DVOR, telef. 27-30
Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri

• **Zasledovana sumljiva moška.** Oblastva že nekaj dni zasledujejo dva sumljiva moška, ki sta pred tednom dni ustavila pri Novem Vrbasu, delavca Milorada Radovića, zaposlenega v tovarni sladkorja v Novem Vrbasu. Neznanca sta ponujala Radoviću mnogo denarja in samokres ter ga silila, naj ustreli direktorja tovarne. Radović je to odklonil in neznancema ušel. Na to sta pobegnila tudi neznanca in se odpeljala, kakor kaže sled proti dravski banovini.

MARLENE DIETRICH
v vzvišeni pesmi materinske ljubezni

PLAVOLASA VENERA

Danes ob 4., 7. in 9.15 uri ob najnižji vstopnini Din 4.50, 6.50 in 10.—.

ZVOČNI KINO IDEAL

• **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.**

Iz Ljubljane

u— **Nepozabne dogodke ob povratku Velikega kralja v domovino in ob njegovem pogrebu** je posnelo za film več filmskih podjetij. Med njimi je bil tudi domači »Jugoslovenski prosvetni film«. Z zadoščenjem lahko ugotovimo, da je domači posnetek to pot prvovrsten in da prekaša vse druge ne le po popolnosti, marveč tudi po jasnosti slik. Na žalost sta se njegova izdelava in razmnožitev zaradi nedostatnosti tehniških pripomočkov, s katerimi razpolaga »Prosvetni film«, malo zavlekli in je bil kompletni film šele nedavno dogotovljen. Film je deloma zvočen, deloma sinhroniziran, po sliki pa presenetljivo jasen. Dolg je preko 800 m, tako da njegovo predvajanje traja pol ure. Predvajal ga je že sinoči in ga bo še danes in jutri kino Matica ob vsaki predstavi.

Cenjenim damam

in gospodom vljudno sporočam, da je salon za dame in gospode ob nedeljah od ½8. do 12. ure odprt. 9454

ALEKSANDER GJUD
LJUBLJANA, Kongresni trg 6.

Če imate preveč želodčne kisline,

ali Vas celo peče v požiralniku in grlu, ali bolehate na želodčnem kataru, se nagibate k čirom. Zato morate piti

Radensko,

ki v največji meri nevtralizira in veže kisline ter normalizira izločanje prebavnih sokov. Zaradi velike raznolikosti (23!!) in množine zdravilnih sestavin deluje tudi na vse notranje žleze.

Sport — Kmet d. z o. z.
Aleksandrova cesta štev. 7

u— **Československa obec** v Ljubljani pořádá dne 10. listopadu v restauraci »Zvezda« »Nerudův večer«. Přednáší p. profesor dr. Václav Burian. Začátek o 20½ h. Krajané zučastněte se ho v hojném počtu. — Zahajovací představení loutkového divadla je v neděli 11. t. m. o 16 h.

u— **Poštni uradniki — maturanti** so priredili v četrtek zvečer žalni večer po blagopokojnem kralju Aleksandru. Žalni govor je imel p. t. uradnik g. Fajdiga. Zbralo se je lepo število uradnikov maturantov, ki so pred lepo okrašeno sliko blagopokojnega vladarja dali poslednjo počastitev spominu Velikega voditelja.

u— **Soča opozarja** svoje člane in prijatelje, da za danes določena komemoracija pri »Levu« odpade, kakor tudi jutri žalna maša. Oboje je odloženo za poznejši čas.

u— **Smrtna kosa.** Smrt je ugrabila gospo Marijo Likarjevo, staro 81 let. Njen pogreb bo jutri ob 16. — Pokojni blag spomin, žalujočim iskreno sožalje!

u— **Velika množina gob na trgu.** Kmetske ženske prinašajo zadnje dneve v Ljubljano velike množine gob. Jurčkov soveda ni več, pač pa naberejo ženske veliko lisičk, mraznic, čebulark pa tudi črnega mavroha. Ženske prodajajo liter gob po 1 Din. Včeraj so prinesle ženske na trg naravnost silne množine teh vrst poznih jesenskih gob in so gospodinje prav pridno posegale po njih.

u— **Izgubljena broška.** V četrtek je neka dama izgubila na poti z Vodnikovega trga mimo stolnice po Stritarjevi ulici, tromostju, Prešernovi ulici in Aleksandrovi cesti do pasaže brošo, ki ji je nenadomestljiv drag spomin, zato pa dobi nenavadno lepo nagrado kdor najdeno brošo odda v uredništvu »Slov. Naroda« ali »Jutra«.

u— **Prvovrstna izbrana vina kakor tudi žganja priporoča delikatesa - buffet Janc Židovska ulica 1.**

Iz Celja

e— **Ob mesecu tragične smrti** blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja je bil včeraj ob 8. v župni cerkvi žalni obred, ki so mu prisostvovali predstavniki vojaških in civilnih oblastev in uradov, zastopniki mestne in okoliške občine ter šol, deputacija Sokolov v krojih in gasilci, zastopniki drugih društev in korporacij ter mnogo občinstva iz Celja in okolice. Pred cerkvijo je bil postavljen častni vod vojaštva s polkovno zastavo, ovito s florom. Šole so se udeležile žalnih obredov v za to določenih cerkvah, nato pa so bile v šolah komemoracije. Dan je bil prost pouka.

e— **Spominska svečanost.** V nedeljo 11. t. m. ob 8. bo maša v župni cerkvi, ob 10 pa bo priredila »Soča« spominsko svečanost v mali dvorani Narodnega doma. Vse zavedno občinstvo je vabljeno, da se udeleži komemoracije.

e— **Ciklus pedagoških predavanj** bo otvorjen v ponedeljek na Ljudskem vseučilišču. V ponedeljek 12. t. m. ob 20. bo predaval prosvetni inspektor v p. g. dr. Lj. Poljanec o »Svobodi in avtoriteti v vzgoji«, v torek 13. t. m. bo predaval oblastni inspektor v p. g. M. Senković o predmetu »Otrok in knjige«, v ponedeljek 19. t. m. g. prof. G. Šilih o »Novih potih roditeljske vzgoje«, v torek 20. t. m. pa učiteljica gdč. J. Mlinaričeva o »Dekliški vzgoji«. Na ta aktualna in zanimiva predavanja opozarjamo zlasti starše in vzgojitelje.

e— **Obrtna razstava v Celju.** Priprave za Obrtno razstavo so v polnem teku. Propagandni odsek si je določil obširen program, ki ga hoče v podrobnosti izvesti. Tako ima v načrtu izdajo brošure, ki naj pojasni ves razvoj obrtništva od časa cehov pa do danes. S tem bi opozorili predvsem tvrdke in interesente, ki bi radi oglašali v tej brošuri, da pošljejo svoje oglase. Razstavni odbor je določil cene razstavnim prostorom, ki bodo znašale 15 do 25 Din za kvadratni meter. Ker izgleda, da bodo prostori na dvorišču mestne narodne šole premajhni, zato je veselični odsek prosil mestno poglavarstvo, da bi za časa razstave zaprlo eno izmed ulic ob šoli, da bi se tudi ta prostor lahko uporabil za veselični prostor. Upravni odbor je imel dolgo sejo, na kateri so bila vsa vprašanja razčiščena. Predvsem je treba naglasiti, da so vse debate strogo stvarne in v najlepšem soglasju, s čimer so mnogi pridobili veselje do dela, ki so razvoj doslej gledali malo postrani. Sklenjeno je tudi bilo, da bodo med razstavo razna strokovna predavanja, tako da bo razstava tudi v poučnem oziru nekaj pripomogla obrtnikom, predvsem pa naraščaju. Odbor pričakuje vsestransko podporo občinstva in raznih korporacij, ki so deloma že pokazale svoje razumevanje za to prireditev.

e— **Glavni šahovski turnir** Celjskega šahovskega kluba za leto 1934 se bo pričel v sredo 14. t. m. v klubovih prostorih v hotelu »Evropi«. Določene so tri lepe nagrade v denarju.

e— **Tečaj o socialni ekonomiji, ki ga bo** priredil celjski pododbor Društva absolventov drž. trgovskih šol, se bo pričel v četrtek 15. t. m. ob 20. v predavalnici drž. dvorazredne trgovske šole.

Aromatin

v klobasah Vam pridobi nove odjemalce in goste. Poskusite tudi Vi.

e— **V celjski bolnišnici** sta umrli v četrtek 57letna žena tovarniškega delavca Marija Pohajačeva iz Trnovelj pri Celju in 66letna delavka Terezija Ulagova iz Lož pri Rimskih Toplicah.

e— **Druga licitacija za oddajo del za regulacijo Savinje** od Tremerja do Grenadirjeve brvi v Polulah pri Celju bo v ponedeljek 26. t. m. ob 11. na sreskem načelstvu v Celju.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.15, 18.30 in 20.30 jugoslovenski film »Balkanska vojna 1912—1913« in zvočni film »Marsejska tragedija«.

Iz Maribora

a— **Mestna krajevna organizacija JNS za V. mestni okraj.** Odbor mestne krajevne organizacije JNS za V. mestni okraj bo imel svojo redno odborovo sejo v društvenih prostorih v ponedeljek 12. t. m. ob 20. uri. Pridite vsi in točno!

a— **Napredek na socialnem polju.** Postaja za socialno skrb rekonvalescentnih delavcev v Mariboru se zadovoljivo razvija. Naklonjenost s strani mariborskih industrijcev in tovarnarjev ter uvidevnost in požrtvovalnost zaposlenih delavcev vidno narašča. Dohodki inštitucije so vedno v skladu z izdatki, dasi še dosedaj ni bila nobenemu odklonjena podpora. Tako si je postaja že v drugem letu poslovanja ustvarila močan temelj za dosego svojega cilja. Ker preidejo vsi bolniki-rekonvalescenti, ki izčrpajo zakonite zavarovalne dajatve, to je 26, ozir. 52tedensko podporno dobo, avtomatično v breme stanice, je to za Maribor, zlasti pa za mariborsko delavstvo gotovo velika pridobitev. Zato pristopajte in podpirajte inštitucijo, ki vrši tako plemenito nalogo.

a— **Velika pobrežka občina za priključitev k Mariboru.** Te dni je sklical župan pobrežke občine Matija Volk sejo občinske uprave, na kateri je bil stavljen banski upravi v Ljubljani predlog, naj bi se občina priključila Mariboru. K mestu bi se priključili bivši samostojni občini Pobrežje in Tezno, nadalje pa tudi Zrkovci in Dogoše. Upoštevajoč terenske in druge prilike, bi bilo pač umestno, da bi banska uprava tem predlogom ugodila. Govori se, da je tudi Krčevina za priključitev k občini.

a— **Fizikalno zdravilišče OUZD** se izpopolnjuje. Zadnje čase je bil namreč nabavljen še en velik Tyrnauer aparat za vročezračne kopeli in za ogrevanje celega telesa in en nov aparat za ogljikokisle kopeli najmodernejšega tipa z veliko in prostorno banjo.

a— **Nesreča, samomor ali zločin.** V četrtek 8. t. m. zjutraj so pripeljali v mariborske železniške delavnice na koroškem kolodvoru salonski voz iz Beograda zaradi pregleda. Na podstavku voza pa so opazili delavci znake človeške krvi, našli pa so tudi manjše koščke mesa. O tem so obvestili vodstvo delavnice, ki je takoj javilo zadevo pristojni varnostni oblasti. Tja se je podal uradni zdravnik v spremstvu policijskega uradnika in ugotovil, da so koščki mesa človeški. Uradni zdravnik je našel pri natančnejšem pregledu košček lobanje, katerega so se držali daljši ženski lasje kostanjeve barve. Po zdravnikovem mnenju in ugotovitvah je bila nesrečnica ženska, ni pa ugotovljeno ali se je zgodila smrtna nesreča, ali je ženska izvršila samomor, ali pa se je nad njo izvršil zverinski zločin. Madeže krvi in koščke mesa so očistili delavci, predstojništvo mariborske policije pa je razposlalo vsem postajam ob progi Maribor—Beograd okrožnico, v kateri poizveduje, kje bi se bilo zgodilo strašno dejanje, katerega žrtev je postala neznana ženska.

a— **Naplavljeno truplo.** Včeraj dopoldne je naplavila Drava blizu Rogoznice neznanega moškega, starega okrog 40 let. Truplo je ležalo v vodi 20 dni in je že razpadalo. Neznanec je bil okrog 172 cm visok, širokega obraza, sivih oči, kostanjevih las, oblečen v črno sukneno obleko. Na sebi je imel tudi šifonasto srajco, na nogah pa visoke črne čevlje. Po komisionelnem ogledu so truplo prepeljali v mrtvašnico na rogozniško pokopališče. Ker niso pri njem našli nobenih listin, dozdaj še niso ugotovili njegove identitete.

Iz Ptuja

j— **Rdeči križ** je v letošnjih počitnicah ustanovil pri Sv. Martinu na Pohorju svojo lastno počitniško kolonijo, v kateri je bivalo v dveh skupinah 30 otrok po tri tedne. Pri letošnji je prišla v poštev le siromašna in bolehna deca, ki ji je bilo bivanje na Pohorju v veliko korist. Stroški kolonije so znašali čez 7000 Din, omogočili pa so jo s podporami raznih društev in korporacij. Tudi prihodnje leto namerava Rdeči križ s pomočjo svojih dobrotnikov poslati siromašno deco na Pohorje, zaradi česar prosi, naj bi ga pri tem človekoljubnem delu podpiralo tudi ostalo občinstvo.

Za Martinovo nedeljo

11. novembra 1934 je prispelo več dobro pitanih gosi v Ptuj. Cenjeni gostje so na gosjo pečenko in dober mošt za ta večer vljudno vabljeni v 9446

RESTAVRACIJO BERLIČ

j— **Nezgoda na cesti.** Po državni cesti v smeri od Velike Nedelje proti vasi Goričici je neznan avtomobilist srečal voz posestnika Jožefa Munde. Avtomobilist je zadel v zadnji del voza, zaradi česar ima posestnik Munda večjo škodo.

„Naša pota“

Med novimi časopisi, ki so se pojavili v zadnjem letu, je že s prvimi številkami zavzel dostojno mesto mesečnik »Naša pota«, ki ga izdaja Zveza za tujski promet v redakciji Vladimira Regallyja. Že ime izdajatelja priča, kakšen interes je priklical v življenje novi časopis in kakšno naročilo mu je dano na pot. Propaganda našega turizma! Nemara je to nekoliko netočno. Med Slovenci je komaj treba propagirati turizem, ker smo do malega vsi turisti, čeprav vsak po svoje. Bistri urednik je svojo nalogo razumel širše in določnejše: časopis naj vzgaja za turizem in obrača pogled slovenskega človeka v druge pokrajine naše mozaično pestre Jugoslavije: vrh tega je razširil program v smer majhnega družinskega magazina.

Doslej je izšlo osem zvezkov in skoraj vsak je pomaknil »Naša pota« za korak naprej v vsebinskem ali ilustrativnem pogledu. Tako je revija, ki je nastala iz propagandnih potreb tujskega prometa, dobila svoj raison d'être tudi v družabnem smislu: postala je nadomestilo za tuje magazine te vrste, ki smo jih doslej uvažali, za revije, ki jih vzameš na pot in jih ali čitaš ali pa samo uživaš okusne ilustracije, — kakor si že razpoložen. Sport, kino, moda, pa tudi gledališče in umetnost, vse je tu, pravi tutti frutti, vendar pa dobro prirejeno in urejeno, prilagojeno domačim razmeram. Iz vsake številke zablešči in tako rekoč zadiši domovina: v tem je pomen mladega časopisa.

V »Naših poteh« je torej predvsem mnogo domoznanstva. Reportažo o slovenskih in drugih jugoslovenskih krajih prispevajo naši znani potopisci, zlasti Davorin Ravljen in Vladimir Regally: slednji ni opozoril nase samo s krajepisnimi reportažami, marveč takisto s prevodi modernih srbskih pesnikov, ki jih vedno uvaja s kratkimi podatki. Tako najdeš v »Naših poteh« prevode iz poezij Črnjanskega, B. Gjukića, Milana Tokina. V najnovejši številki imaš med drugim slovenski potopis našega tovariša Milana Ćulafića (po rodu Črnogorca), ki z očitnim razumevanjem pripoveduje o slovenskih krajih na Koroškem.

Delniška tiskarna, ki je že s tolikimi knjigami izkazala svojo grafično in ilustrativno višino, nudi tudi s tiskom in opremo »Naših poti« prikupen dokaz svoje tiskarske zmogljivosti.

Kaj je z beograjskimi »Idejami«? Mnogo obetajoči tednik »Ideje«, ki ga je pričel v Beogradu izdajati pisatelj Miloš Crnjanski, je po tretji številki nenadno izostal. Sedaj smo prejeli pojasnilo, da se bo zaradi tega, ker razprodajalci novin niso izpolnili svojih obvez, izvršila reorganizacija izdajanja in razširjanja tednika »Ideje«. Znane so začetne težkoče, s katerimi se mora zlasti pri nas boriti vsak novi list. Zaradi tega prosijo izdajatelji »Ideje«, da občinstvo to uvažuje in potrpi. Četrta številka »Ideje« izide danes, 10. novembra. »Ideje« se dobivajo v knjigarnah in boljših trafikah.

»Wiesnerova biblioteka«. V najnovejšem zvezku revije »Književni horizonti« čitamo, da namerava znani hrvaški pesnik Ljubo Wiesner izdajati po vzoru »Reclams Universal Bibliothek«, vendar pa v formatu osmerke, novo knjižnico, ki se bo imenovala »Wiesnerova biblioteka«. Kot prva knjiga izide v kratkem 200 strani obsegajoči spis »A. G. Matoš — in memoriam o 20godišnjici pjesnikove smrti«. V tej knjigi izidejo spisi dr. A. Barca, Milana Ogrizovića, Avgustina Ujevića, A. B. Šimića, Ljube Wiesnera in drugih, ki tvorijo celotno biografsko in kritično delo o Matošu. Dalje izidejo v »Wiesnerovi biblioteki« novele pokojnega Janka Polića Kamova, članki dr. Truhelke o Rugjeru Boškoviću, dr. L. Thalerja »Zgodovina medicine«, potopis dr. I. Delallea, literarne študije in eseji Ladislava Žimbreka ter prevodi iz H. Quiroge Itala Sveva i. dr.

»Radiotehnik«. Izšel je tretji zvezek edine slovenske in hkrati tudi edine jugoslovenske revije, ki je posvečena zgolj premotrivanju radio tehničnih vprašanj. Kakor prva dva, je tudi tretji zvezek po vsebini popolnoma na višini tujih revij te vrste, na katere smo bili poprej navezani. — K pestri vsebini je prispeval Ivo Pirkovič članek »Tehnika in amaterstvo«, v katerem se dotika zapletenega problema odnosov tehnike do človečanstva, ki je dandanes tolikanj aktualen. O cevi s katodnim žarkom kot univerzalnim merilnim instrumentom v radiotehniki je napisal izčrpen sestavek že znani sotrudnik revije inž. Šlebinger. Med načrti za sestavo sprejemnih aparatov se obravnava v tej številki baterijski sprejemnik na tri elektronke, ki si ga lahko vsak ljubitelj radia s količkaj ročno spretnostjo sam sestavi za majhen denar. Sestavek »O elektronki« uvaja laika na lahko umljiv način v delovanje elektronske cevi, ki je osnovni element vse radio tehnike. Nadalje se obravnavajo v tej številki moderni ojačevalci za zvočne frekvence, zlasti tako zvani ojačevalci »B«, ki jih je tehnika razvila šele v najnovejšem času, in ki so zaradi svoje štedljivosti v porabi električnega toka zlasti primerni za baterijske sprejemnike, čijih obratovanje je bilo po starih stikih zelo drago. Med merilnimi pripomočki radio - amaterja spoznamo cevni voltmeter, v novostih iz radio industrije se seznanimo z najnovejšimi Philipsovimi sprejemnimi aparati, rubrika »Na kratkih valovih« pa prinaša zanimive beležke o delovanju amaterskih in drugih postaj na kratkovalovnih pasovih.

Iz življenja na deželi

Z Jesenic

s— **Kino Radio** predvaja v soboto in nedeljo ob 8. zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri popoldne) film »Kadar Baby ljubi« z Anny Ondro v glavni vlogi. Dodatki običajni. Prihodnji spored: »Življenje je lepo« s Piccaverjem.

Iz Tržiča

č— **Kino** predvaja veliki aviatičarski film »Titani neba«. Predstave v soboto ob 20.15. V nedeljo ob 16., 18.30 in ob 20.30.

Iz Kamnika

ka— **Žalna komemoracija** za blagopokojnim kraljem Aleksandrom je bila danes ob 9. uri v nadžupni cerkvi na Šutni. Cerkev je bila polna občinstva, ki je z globoko pieteto prisostvovalo cerkvenemu opravilu, katerega je opravil dekan g. Matej Rihar ob asistenci. Pel je pomnoženi pevski zbor. Žalni komemoraciji so prisostvovali častniški zbor s komandantom mesta g. polkovnikom Krstićem, zastopnik oblasti in uradov s sreskim načelnikom g. Vouškom, občinski odbor z županom g. Kratnarjem, šolska mladina z učiteljstvom in velik del kamniškega meščanstva.

ka— **Kino Kamnik** predvaja danes, v nedeljo in ponedeljek film »Harold nori za filmom«. V glavni vlogi sloviti komik Harold Loyd.

Iz Hrastnika

h— **Kino Sokol** predvaja danes in jutri v nedeljo film iz svetovne vojne l. 1914. »Vojna ladja Emden«.

DOBOVA. V nedeljo 14. oktobra, ko je naš blagopokojni vladar počival v Zagrebu, je priredilo društvo Rdečega križa lepo žalno slovesnost. Društveni gledališki oder je bil v to svrho lepo urejen, obširno dvorano pa je občinstvo napolnilo do zadnjega kotička. Žalno zborovanje je otvoril predsednik Rdečega križa, ki je prečital žalne izjave, potem pa je sledil lep govor g. šolskega upravitelja o življenju in delovanju pokojnega vladarja. Z molkom je globoko ganjeno občinstvo počastilo spomin pokojnega kralja, potem pa je predsednik Rdečega križa posvetil nekaj lepih besed Nj. Vel. kralju Petru II., kateremu se je članstvo zaobljubilo v duhu oporoke pokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Lepi slavnosti se je oficijelno pridružilo tudi poverjeništvo Jadranske straže in skupina bojevnikov. V nedeljo 11. t. m. pa priredi Rdeči križ ponovno lepo žalno prireditev, združeno z dnevom miru. Uspešno delo in vzorne prireditve Rdečega križa so si pridobile velik sloves ter so v čast agilnim društvenim delavcem.

ŽIRI. V počastitev blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja priredi tukajšnji občinski žalni odbor dne 17. decembra božičnico za revne otroke žirovske občine. Vsa društva, katerim smo poslali prošnje za podporo, prosimo, da čim preje nakažejo primerne zneske. V teku tega tedna se bo uvedla nabiralna akcija. Posamezne stranke bodo obiskali za to od žalnega odbora določeni nabiralci. Žirovci, dokažimo z obilnimi prispevki, da razumemo veliko delo blagopokojnega vladarja in njegov socialni čut do revežev. Čuvajmo Jugoslavijo!

Gospodarstvo

Padanje delavskih plač v dravski banovini ponehava

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja svoje statistične podatke za oktober. Povprečno število zavarovanih delavcev v tem mesecu je znašalo 82.831 (za 4091 več kakor v lanskem oktobru); od teh 51.894 moških (za 2465 več) in 30.937 ženskih (za 1626 več). Bolnikov je bilo skupno 2223 (za 332 več); od teh 1307 moških (za 113 več) in 916 ženskih (za 219 več). Po odstotkih je bilo od zavarovancev 2.52 odstotka bolnih (za 0.10 odstotka več) in od zavarovank 2.96 odstotka (za 0.58 odstotka več); skupno je bilo bolnikov 2.68 odstotka (za 0.28 odstotka več). Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala pri moških 25.29 Din (za 0.98 Din manj) in pri ženskah 18.26 Din (za 0.07 Din manj), a skupno 22.66 Din (za 0.65 Din manj). Celotna dnevna zavarovana mezda je bila pri moških 1.31 milijona Din (za 0.01 milijona Din več) in pri ženskah 0.57 milijona Din (za 0.03 milijona Din več), a skupno 1.88 milijona Din (za 0.04 milijona Din več).

Kakor rečeno, je bilo v oktobru skupno zavarovanih 82.831 moških in žensk. To je za 4091 več kakor v lanskem oktobru. Ta letni diferencial se opaža skoro neizpremenjen že približno pol leta. Medtem ko je prej žensko članstvo hitreje naraščalo, kakor moško, se to ne more več trditi za zadnje mesece. Iste tendence je pričakovati za bližnji čas.

Vsekakor znamenje, da se prav počasi zaustavlja ostrina gospodarske stiske, je dejstvo, da je padanje plač začelo ponehavati. Letni diferencial povprečne dnevne zavarovane mezde je znašal:

	l. 1934	Din
v juliju		0.77
„ avgustu		0.76
„ septembru		0.73
„ oktobru		0.65

Zlasti je treba naglasiti, da znaša letni padec povprečne dnevne zavarovane mezde pri ženskah v oktobru samo 0.07 Din. Kakor vidimo iz gornjih številk, se je celotna dnevna zavarovana mezda vseh zavarovancev nasproti lanskemu oktobru povečala za 0.04 milijona Din.

Izredno velik je odstotek bolnic, namreč 2.96. Absolutni prirastek znaša 0.58 odstotka. To pomeni, da je imel v letošnjem oktobru OUZD v Ljubljani za okroglo 20 odstotkov več bolnih članic kakor v lanskem oktobru.

Gospodarske vesti

= **Kontingenti za uvoz jugoslovenskega blaga v Avstrijo v 4. tromesečju.** V 4. tromesečju so za uvoz v Avstrijo neizčrpani nastopni kontingenti: okrog 30.000 q jabolk, okrog 800 q hrušk, nad 300 q čebule, nekaj žive živine vseh vrst, blizu 5 q slivovke, blizu 5 q maraskina, 25 q prirodne in umetne mineralne vode, nad 700 q salam, 95 q oglja, 7 q pohištva in zvitega lesa in nad 2000 q opeke. Zanimanci naj se z navedbo izvoznih tvrdk obrnejo na Zavod za pospeševanje trgovine s tujino v Beogradu zaradi razdelitve preostalih kontingentov.

= **Avstrija se zanima za jugoslovensko pšenico.** Po vesti z Dunaja, je Avstrija sklenila doslej v Madžarski kupčije za 1 milijon metrskih stotov pšenice. Ker pa Madžarska po splošnem mišljenju letos ne bo mogla kriti vse avstrijske potrebe, se bo morala uvažati pšenica tudi iz drugih držav. S Francijo se že vrše pogajanja, a sledila bodo tudi z Jugoslavijo.

= *Konferenca vseh naših borz v Zagrebu* se bo vršila danes v prostorih zagrebške borze. Bo to prav za prav redna letna skupščina delegacije jugoslovenskih borz, ki je bila na pobudo zagrebške borze ustanovljena l. 1927 kot skupni forum vseh šestih naših borz (zagrebške, beograjske, ljubljanske, novosadske, somborske in skopske). Na skupščini se bodo med drugim določili generalni tipi moke iz letošnje pšenice. Obravnavali se bodo tudi predlogi posameznih borz.

= **Močen padec ruske trgovine s tujino.** V prvih devetih mesecih letos je znašal izvoz iz Rusije vrednost 203 milijonov (lani v istem času 367 milijonov) rubljev, a uvoz 171 (274) milijonov rubljev. Izvozni višek je torej oslabel od 93 na 32 milijonov rubljev.

= *Francoskoruski gospodarski stiki.* Iz Pariza poročajo, da se tako v Franciji kakor v Rusiji vrše priprave, da se bodo mogla v redu vršiti pogajanja za obnovo trgovinske pogodbe od januarja letos. Potovanje francoskega trgovinskega ministra Lamoureuxa v Moskvo, ki je usledilo na pobudo ruske vlade, nima samo gospodarskega pomena, nego se tolmači tudi kot potrdilo, da bo Francija tudi po Barthoujevi smrti vodila nasproti Rusiji enako politiko kakor doslej. Trgovinska pogajanja se bodo vršila predvsem v Parizu in se bodo pričela zlasti s preureditvijo dosedanjih modalitet finansiranja za ruska naročila v Franciji. V splošnem pa obstoja na obeh straneh želja, da se omogoči razširjenje trgovinskega prometa med obema državama.

= **Znižanje londonskih diskontnih postavkov.** Kreditni postavki kliriških bank v Londonu za kratkoročna posojila na zakladne menice in za trgovinske menice, ki se rediskontirajo pri Angleški banki, so znižani z veljavo od 8. t. m. od enega na pol odstotka.

= **Indeks cen se je v septembru malo dvignil.** Indeks cen na debelo, ki ga sestavlja Narodna banka, kaže za september nastopne številke (cene iz l. 1926. = 100): rastlinski proizvodi 54.6 (v avgustu letos 56.9, v septembru lani 48.0), živina in živinski proizvodi 54.6 (51.9, 58.2), mineralni proizvodi 78.6 (78.4, 75.2), industrijski proizvodi 65.6 (65.3, 67.6), **skupni indeks 63.2 (61.1, 60.7).** Po dvomesečnem padanju se je indeks začel spet dvigati, in sicer največ zaradi višjih cen kmetijskim pridelkom. Indeks cen na drobno v Beogradu se je dvignil od 68.8 v avgustu na 69.8 v septembru.

= **Dobave.** Gradbeni oddelek železniške direkcije v Ljubljani sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave triročnega signala. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 500 lopat za premog do 29. t. m. pa glede dobave 1 anemometra in 1 aparata za preizkušnjo izolacije na električnih motorjih in transformatorjih. Direkcija državnega rudnika v Ugljeviku sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave 50 kg kompozicij za ležaje. — Pri vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu bosta ofertni licitaciji: 22. t. m. glede dobave 8000 kg konstrukcijskega jekla, dne 6. decembra pa glede dobave 8 nakoval. Oglasi v Zbornici za TOI v Ljubljani na vpogled.

Borze

9. novembra.

Na ljubljanski devizni borzi so razen neizpremenjenih Berlina in Curiha vsi tečaji nekoliko popustili.

V privatnem kliringu so ostali avstrijski šilingi v Ljubljani neizpremenjeni na 8.10 do 8.20; v Zagrebu so notirali 8.0450 do 8.1450 (8.0950) in v Beogradu 8.0750 do 8.1750. Grški boni so notirali v Zagrebu 28.65 — 29.35 (29) in v Beogradu 28.65 do 29.35. Angleški funti so notirali v zagrebškem privatnem kliringu nekoliko niže, in sicer 229.15 — 230.75 (229.95); prav tako so popustili v Beogradu, in sicer na 229.20 do 230.80. Španske pezete so se ponujale v zagrebškem privatnem kliringu po 575.

Na zagrebškem efektnem tržišču so državne vrednote delno nekoliko popustile. Vojna škoda se je za kaso zaključila pa 322 (včeraj 321 in 325). Zanimanje je bilo zelo majhno. V Beogradu se je zaključila Vojna škoda promptna po 318.50 in 316.

Devize.

Ljubljana. Amsterd. 2300.68—2312.04, Berlin 1365.69—1376.49, Bruselj 794.79—798.73, Curih 1108.35—1113.85, London 169.80—171.40, New York 3373.55—3401.81, Pariz 224.02—225.14, Praga 141.90—142.76, Trst 290.51—292.91. (premija 28.5 %. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.10—8.20.

Curih. Pariz 20.2250, London 15.31, Newyork 306.8750, Bruselj 71.65, Milan 26.2650, Madrid 41.9250, Amsterdam 207.6250, Berlin 123.40, Dunaj 57, Stockholm 78.95, Oslo 76.95, Kobenhavn 68.35, Praga 12.81, Varšava 57.95, Atene 2.92, Carigrad 2.4850, Bukarešta 3.05.

Dunaj (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 12.25, London 26.93, Milan 46.08, Newyork 538.85, Pariz 35.56, Praga 21.88, Curih 175.48, 100 S v zlatu 128 S nap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 320 — 322, 7% investicijsko 70.50 — 71, 8% Blair 59—60, 7% Blair 50 — 52, 7% posojilo Drž. hipotekarne banke 64 — 65, 4% agrarne 40 do 41, 6% begluške 54 — 55.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda za kaso 320 — 321, za december 321 — 327, 7% investicijsko 71.50 bl., 4% agrarne 41.50 bl., 7% Blair 51 — 52, 8% Blair 63 bl., 6% begluške 53.50 bl.; delnice: Narodna banka 4135 den., Priv. agrarna banka 214 bl., Šećerana Osijek 120 den., Šećerana Bečkerek 750 bl., Trbovlje 100 — 110, Impex 50 denar.

Beograd. Vojna škoda promptna 318 do 319 (318.50, 316), 7% investicijsko 69—71, 4% agrarne 39 — 40, 6% begluške 53.50 do 54 (53), 7% Blair 53 bl., 7% posojilo Drž. hipotekarne banke 64 — 65, Priv. agrarna banka 209.50 — 211 (211, 209).

Dunaj. Državne železnice 16.25, Trboveljska 13.30, Alpine-Montan 9.75. V predborzi: Ruše 12, Šećerana 14.

Blagovna tržišča

HMELJ.

+ **Žatec** (9. t. m.) Nezmanjšano živahno povpraševanje. Cene poskočile na 2150—2350 Kč za 50 kg. Blaga je malo, a še tega hmeljarji zdaj ne oddajajo radi. Razpoloženje zelo čvrsto. — V Dubi je enako živahno povpraševanje. Cene 1250—1800 Kč za 50 kg. Razprodaja hmelja se že vrsto let ni izvršila tako hitro kakor letos.

LES.

+ **Ljubljanska borza** (9. t. m.) Tendenca za les mlačna. Povpraševanja: Javorjevi plohi, neobrobljeni, 40—100, od 2 m dalje: 70% I., 30% II. kvalitete. — Orehovi neobrobljeni plohi, 40—100 mm, od 2 m naprej; 70% I., 30% II. kakovosti. — Jelove deske in podmere III — 1 do 2 vagona paralelno obrobljene neparjene bukovine slovenske provenience, 38 mm, nekaj do 100 mm, 2 m naprej, 16 cm naprej, I., II. — Neobrobljene jesenove deske 80 in 100 mm, 150 cm naprej, 30 cm naprej. — Neobrobljene gabrove deske, iste dimenzije kakor jesenove deske. — III. paralelne in konične smrekove in jelove deske. — Jelove deske, paralelne, 4 m, 17/19 cm naprej, 12, 18, 24, 38 mm, I.—IV. 50 m³. — Trami U. T jelovi reducirane mere, merkantilni: 120 m³ 12/15 cm, 4—8 m (največ 6, 7 m), 80 m³ 10/12 cm, 4—8 m.— 1 vagon hrastovine I., Slavonija ali Slovenija. — 1 vagon sestoječ iz: 5 m³ javorja I., II., 60, 70, 100 mm, 25 cm naprej, 2 m naprej; 5 m³ bresta, mere kakor zgoraj. — 1 vagon jelovih madrierjev, 75 mm, 30 cm, 3—8 m, monte ostrorobi. — 2 vagona hrastovih boules, pred najmanj 1 letom žagani, dobrih širin in debelin. — Bukova, hrastova drva I., II., 1 m dolga, suha. Okroglice 3—8 cm, največ 10 cm. Žagini odpadki, vezani v snope, 50 cm, 1 m, suhi. Drva 20/25 cm, I., II., rezana, sekana. Oglje, lepo, suho. Lepo, suho, vilano oglje bukovo. 1 vagon podmere, paralelne, dolžine 4 m, debeline 18 in 24 mm. Okrog 40 m³ 12 mm, III., dolžine 4 m, 16 cm širine naprej, paralelne. — Bukove I deske, parjene, nežamane, 27 do 100 mm, 2 m naprej, s 15% courseonov. — Trami 4/4, 4/5, dolžine 6 in 7 m. — 1 vagon I., II., paralelno rezanih, pravokotno očeljenih smrekovih plohov, 17 cm naprej, medio 26 cm, 8 m³ 38 mm, okrog 20 m³ 48 mm.

ŽITO.

+ **Chicago** (9. t. m.) Začetni tečaji: **pšenica:** za december 99.6250, za maj 99, za julij 93; **koruza:** za maj 80.25.

+ **Ljubljanska borza** (9. t. m.) Tendenca za žito je bila mirna. Nudi se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): baška 78 kg po 157.50—160; baška 79 kg po 162.50—165; **koruza** (po navadni tarifi): stara suha, promptna po 147.50 — 150; nova umetno sušena s kvalitetno garancijo po 115 do 117; času primerno suha po 107.50 do 110; **moka:** baška »0« po 237.50 — 240; banatska »0« po 240 — 242.50; slavonska »0« 235 — 237.50.

+ **Novosadska blagovna borza** (9. t. m.) Tendenca neizpremenjena. Promet srednji. **Pšenica:** baška okol. Sombor in Novi Sad, in južnobanatska 106 — 108; srednjebaška in gornjebaška 108 — 110; baška, ladja Tisa 120 — 122; baška, ladja Begej 119 do 121; baška in banatska, ladja Dunav 118 do 120; slavonska 114 — 116; sremska 110 — 112; gornjebanatska 107 — 109. — **Oves:** baški in sremski 78 — 79; slavonski 82 — 84, baški, ladja 86 — 88. — **Ječmen:** iari, 67/68 kg 120 — 122.50. — **Koruza:** baška in sremska, garantirana kakovost 55—56; baška in sremska, dec.-jan. 58—60; banat. garant. 52—53; srem. suš. ladja 69—70. **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 175 — 195; »2« 155 — 175; »5« 135 — 155; »6« 115 — 125; »7« 100 — 110; »8« 92.50 do 95; sremska in slavonska »0g« in »0gg« 172.50 — 182.50; »2« 152.50 — 162.50; »5« 132.50 — 142.50; »6« 112.50 — 122.50; »7« 100 — 110; »8« 90 — 95. — **Fižol:** baški in sremski beli 127.50 — 130. — **Otrobi:** baški in sremski v jutastih vrečah 76 — 78; banatski v jutastih vrečah 74 — 76; baški, ladja 79 — 81.

+ **Somborska blagovna borza** (9. t. m.) Tendenca neizpremenjena. Promet 71.5 vagona. **Pšenica:** baška, okolica Sombor 106 do 108; gornjebaška 107 do 110; sremska 110 do 112; slavonska 113 do 115; banatska 107 do 109; baška in banatska potiska 120 do 122. **Oves:** baški 78 do 80; sremski in slavonski 78 do 84. **Turščica:** baška sušena 63 do 64; baška sušena, december-januar 63 do 64; baška sušena, ladja 68 do 70. **Moka:** baška »0g« in 0gg« 170 do 190; »2« 150 do 170, »5« 130 do 150, »6« 100 do 130, »7« 100 do 110, »8« 95 do 100. **Otrobi:** baški, pšenični, promptni 76 do 78.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (9. t. m.) Tendenca prijazna. Promet slab. **Pšenica:** za marc 16.60 — 16.61. **Koruza:** za maj 10.84 — 10.86.

ŽIVINA.

+ **Mariborski svinjski sejem** (9. t. m.) Pripeljali so 306 rilcev. Kupčija je bila srednja. Prodanih je bilo 131 rilcev. Cene prascem so bile: 5 do 6 tednov starim 50 do 80, 7 do 9 tednov 90 do 100, 3 do 4 mesece 130 do 150, 5 do 7 mesecev 200 do 300, 8 do 10 mesecev 320 do 400 in enoletnim 550 do 650 Din. Kg žive teže 5 do 6, mrtve teže 7.50 do 9 Din.

BOMBAŽ

+ **Liverpool** (8. t. m.) Tendenca stalna. Zaključni tečaj za december 6.52 (dan poprej 6.48).

+ **New York** (8. t. m.) Tendenca stalna. Zaključna tečaja: za loko 12.40 (dan prej 12.50), za december 12.16 do 12.17 (12.22 do 12.23).

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo

9. novembra

Ljubljana 7, 760.1, 6.6, 91, 0, 7, dež, 4.6; Ljubljana 13, 762.1, 9.5, 78, NE1, 2, —, —; Maribor 7, 759.6, 7.0, 80, 0, 4, dež 5.0; Zagreb 7, 759.9, 8.0, 90, SSE1, 10, dež 1.0; Beograd 7, 758.9, 9.0, 80, ESE1, 4, dež 0.3; Sarajevo 7, 760.5, 7.0, 80, 0, 4, dež, 1.0; Skoplje 7, 760.7, 9.0, 90, 0, 4, dež, 5.0; Kumbor 7, 761.2, 12.0, 90, 0, 6, dež, 26.0; Split 7, 760.4, 10.0, 80, 0, 5, dež 3.0; Rab 7, 761.1, 8.0, 80, NE2, 6, dež 32.0; Rogaška Slatina 7, —, 6.0, 84, SE1, 6, dež 2.0.

Temperatura: Ljubljana 10.0, 6.2; Maribor 12.0, 7.0; Zagreb 15.0, 8.0; Beograd 18.0, 8.0; Sarajevo 18.0, 5.0; Skoplje 18.0, 8.0; Kumbor 19.0, 11.0; Split 18.0, 10.0; Rab 12.0, 7.0; Rogaška Slatina 12.0, 4.0.

Š P O R T

Druga tekma Hermesa

v nedeljo ob 14.30 na igrišču Hermesa, ob 13. predtekma

Uvod v jesensko podsavezno tekmovanje, ki ga otvori v nedeljo v Ljubljani Hermes v borbi z mariborsko Svobodo — najmlajšim našim ligašem — se pričakuje s precejšnjo napetostjo in dokajšnim zanimanjem med našo sportno publiko.

Rutiniran »majstor« Hermes s svojo preizkušeno enajstorico bo skušal vsekakor že v početnem poletu dokazati, da je še vedno fit in dobro pripravljen, kadar je treba varovati ugled kluba in pa sloves ljubljanskega nogometa. Na drugi strani bodo naši najmlajši iz podsavezne lige, mariborski Svobodaši, skušali potrditi svoj trenutni renome, ki ga uživajo ter s tem dokazati, da niso baš zadnji iz četverice mariborskih zastopnikov.

Delati prognoze o zmagi enega ali drugega je dokaj težko, kajti kolikor ima Hermes prednosti s tem, da igra na domačih tleh, ima Svoboda že več težkih borb za seboj. Tudi je moštvo znano kot izredno borbeno. Treba jim je le malo sreče in — končno je tudi žoga okrogla. Prepričani pa smo, da nas vrli Hermežani ne bodo razočarali ter nam zopet zaigrali tako, kot sedaj, ko so sloveli kot ena naših najboljših enajstoric.

Dolžnost naše sportne publike pa je, da to lepo in napeto borbo poseti v čim večjem številu ter tako dokaže, da zna ceniti lepo in fair sportno borbo.

Ker je vstopnina jako minimalna, je poset tekme prav vsakomur omogočen.

Tekma se vrši ob vsakem vremenu.

Gradjanski (Karlovec) : Primorje

Nedelja ob 15. igrišče Primorja; predtekma: prvenstvena tekma Grafika : Jadran

Po skoraj tromesečni pavzi bomo v nedeljo imeli na igrišču Primorja zanimivega gosta iz savske banovine, toda topot ne iz centrale Zagreba, temveč iz zelo napredujočega provincialnega mesta v vsakem oziru — Karlovca.

Nogomet se tamkaj razvija počasi toda stalno. Lep napredek je potrjen z odličnimi rezultati, ki jih karlovška moštva dosegajo v borbi z renomiranimi zagrebškimi klubi.

Gradjanski je na čelu teh ambicioznih klubov. Morebiti zaostaja v tehniki za našimi vodilnimi moštvi, toda velika požrtvovalnost in hitrost sta, kakor vseh provincialnih moštev, njegova glavna odlika. Ligaš nastopi v kompletni postavi. Razume se, da ne sme podcenjevati nasprotnika, kajti lahko doživi iznenadenje. Istočasno bo ta tekma tudi nekako merilo njegove kondicije, ki jo bo v polni meri moral pokazati v prihodnjih tekmovanjih proti renomiranima vodilnima kluboma Zagreba in Splita, Hašku in Hajduku.

Tudi predtekma bo nudila zelo zanimive momente. Grafika se nahaja na čelu tabele in se zdi, da bo slednje v jesenski sezoni tudi obdržala. Beleži velik napredek v vsakem oziru. Tudi njen nasprotnik je močan. Reorganiziral je popolnoma moštvo, ki ga trenira bivši znani igralec Primorja Erman. Tudi ono hoče ob tej priliki pokazati svoj napredek, zaradi česar je izid te prvenstvene borbe popolnoma negotov.

Tekmi se vršita ob vsakem vremenu. Krita tribuna nudi v primeru slabega vremena sigurno zavetišče vsem simpatizerjem lepe igre.

Pričetek predtekme ob 13.15.

Celje : Železničar

V nedeljo ob 14.30 se bo pričela na Glaziji v Celju podsavezna prvenstvena tekma med SK Celjem in SK Železničarjem iz Maribora. Ker je Železničar v zadnjem času dosegel lepe uspehe in je trenutno gotovo najjačje mariborsko moštvo, bodo morali Celjani pokazati vse svoje znanje, če bodo hoteli doseči časten rezultat. Tekma bo gotovo zelo napeta in zanimiva. Sodil bo g. Cimperman iz Ljubljane. — Ob 10.30 se bo pričela na celjski Glaziji drugorazredna prvenstvena tekma med SK Jugoslavijo in SK Atletiko. Sodil bo g. Seitl.

Prvenstvo II. razreda

V nedeljo se vrše na novem igrišču SK Slovana za Kolinsko tovarno dve zanimivi drugorazredni prvenstveni tekmi. V prvem paru nastopita

SK Slovan : SK Sloga.

To bo gotovo ena najzanimivejših prvenstvenih tekem drugega razreda. Obe moštvi sta trenutno v precej dobri formi, kar velja posebno za SK Slogo katera je to dokazala v minulih tekmah. Slovan bo nastopil v nekoliko spremenjeni postavi, skušal pa bo otvoriti svoj renome, kajti v začetku letošnjega prvenstvenega tekmovanja mu sreča ni bila mila.

V drugi tekmi pa nastopita

SK Mars : SK Svoboda.

Mars je eden glavnih kandidatov za prvo mesto. Moštvo se odlikuje s hitro igro in naglimi prodori. Svoboda je pa moštvo, ki se žilavo bori in prav gotovo bo še marsikoga presenetila.

Obe igri bosta precej izenačeni, tako da bosta nudili gledalcem pravi užitek.

Prva tekma se prične ob 12.30, druga pa ob 15.30. Vstopnina je minimalna.

SK Korotan : SK Reka

Na igrišču Reke pa bosta nastopila Korotan in Reka. Srečanje obeh moštev sicer ne predstavlja spopada za prvo mesto v tabeli, vsekakor pa bodo prišli ljubitelji lepe igre gotovo na svoj račun. Sta to kluba, ki sta v kratkem razdobju bila prisiljena popolnoma spremeniti svoji prvi garnituri; v boj pošljeta oba kluba mlado gardo, prvovrstne tehničarje, ki bodo dali gotovo vse iz sebe, da pribore za svoje barve prepotrebni točki.

SK Slavija : SK Mladika

V okviru prvenstvenih tekem se bosta srečala gornja kluba. Oba kluba sta sicer mlada, toda agilna in borbena. Pričakovati je zanimive in lepe igre. Tekma bo ob 10.30 na stadionu Mladike na Kodeljevem. Ob 9 bo trening tekma med rezervama obeh moštev. Ker je vstopnina minimalna bo tekmo gotovo posetilo mnogo prijateljev nogometa.

Problemi našega nogometa

Beograd, 9. novembra. AA. V sredo 7. t. m. ob 18.30 se je vršila v ministrstvu za telesno vzgojo prebivalstva konferenca s člani uprave JNS, ki prebivajo v Beogradu. O tej konferenci je izšlo v današnjem »Vremenu« popolnoma izmišljeno in tendenčno poročilo, ki je brez sleherne podlage. Na včerajšnji konferenci v ministrstvu za telesno vzgojo sploh ni bilo govora o tem, da bi se organizacija JNS vrnila k starim pravilom. Nasprotno, razpravljali so o novih pravilih, ki jih je izdelal sedanji upravni odbor JNS. Člani konference so se sporazumeli v vseh točkah razen v oeni, o kateri bi se imela vršiti razprava na prihodnjem sestanku. Kot dan izredne skupščine JNS pride v poštev 25. november, vendar pa še ni dokončno določeno. Na tej izredni skupščini bi imelo biti po poprejšnjem dogovoru govora samo o novih pravilih, ne pa tudi o izvolitvi uprave saveza. Izvolitev nove uprave JNS bi se vršila na novi skupščini po novih pravilih, če bodo sprejeta. Ta postopek so sprejeli vsi člani konference kot najumestnejši. Noben beograjski nogometni klub, pa tudi zastopniki BSK, niso zastopali stališča, da bi posamezen delegat mogel s pooblastili zastopati toliko klubov, kolikor bi hotel. Narobe, vsi so se sporazumeli o tem, da sme posamezen delegat zastopati samo en klub. (Iz ministrstva za telesno vzgojo prebivalstva 8. novembra 1934.)

Službeno iz LNP. Popravljajo se službene objave p. o. LNP, objavljene v »Jutru« 9. nov. 1934., tako, da igrata na igrišču Slovana prvenstveni tekmi v nedeljo 11. novembra ob 13. Slovan : Sloga in ob 14.30 Mars : Svoboda. Službujoči odbornik g. Trpin. Vsak klub mora postaviti po tri reditelje.

LTTP. (Službeno.) Danes važen sestanek predsedstva točno ob 10. dopoldne pri podpredsedniku mr. ph. J. Piccoliju.

ASK Primorje : SK Korotan (Kranj) 11 : 2 (7 : 1). V nedeljo je ligaško moštvo Primorja igralo v Kranju proti tamošnjemu Korotanu ter je zasluženo zmagalo. Po poteku igre je rezultat nekoliko previsok. Primorjansko moštvo, v katerem je igralo večina ligašev, je bilo seveda v vseh ozirih boljše, vendar so mu domačini nudili dovolj odpora. Prvih 10 minut so bili domačini celo v premoči, vendar je solidna branilska trojica Starec, Hassl, Bertoncelj vzdržala. Korotan je postavil svojo najmočnejšo enajstorico. Kljub visokemu porazu domačinov je bilo občinstvo s tekmo zadovoljno. Kranj si želi še več srečanj s tako močnimi klubi.

Plavalni tečaj in smuška gimnastika. V ponedeljek ob 20. bo začela plavalna sekcija SK Ilirije s svojim tečajem, ki bo združen s smuško gimnastiko. Gosp. R. Kump bo začel z uvodnimi vajami v smuški gimnastiki, plavači pa bodo začeli s pripravljalnimi gibi za crawl. Naprošamo interesente da se vpišejo v prijavno polo, ki se nahaja pri gdč. blagajničarki kavarne Evrope. Posebno prosimo gospode, ki so se že prijavili, pa se še niso mogli vpisati, naj slednje nemudoma store.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Pokalna tekma z Ilirijo se ne vrši. Juniorji morajo biti v nedeljo ob 9.30 v garderobi zaradi trening tekme z rezervo Grafike.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Občni zbor sekcije bo v torek 13. t. m. v telovadnici šole »Na Grabnu«, Cojzova cesta, takoj po gimnastičnih vajah. Sekcijsko vodstvo apelira na vse člane, da poravnajo do tedaj zaostalo članarino in oddajo vso klubovo opremo. Redne gimnastične vaje so drevi ob 19 na Grabnu.

SK Ilirija. (Smuška sekcija). Kondicijski marš v nedeljo ob 8. zjutraj. Zbirališče pri letnem gledališču za Tivolskim gradom.

SK Slovan. V nedeljo ob 13. naj bodo na našem igrišču: Bunc, Grm, Lado, Dečman, Gandi, Sinkule, Thuma, Kolarič, Gerjol, Keravec, Rozman, rezerve: Stojanovič in Vodišek. Ob 14. pa naj bodo istotam: Pešl, Martinčič, Kobal I., Smrekar, Jerančič, Sinček II., Vasiljevič, Por, Stojkovič, Vodišek, Stojanovič, Batič, Sinček I. Pri prvi tekmi je stranski sodnik Jerančič, pri drugi pa Makovec. Poravnajte članarino!

SK Grafika (službeno). Prvenstveno tekmo z Jadranom igramo v nedeljo ob 13.15 na igrišču Primorja. V nedeljo dopoldne naj pridejo rezerva in njuniorji ob 9.30 v garderobo zaradi trening tekme z juniorji Primorja.

SK Svoboda. V nedeljo ob 9.30 naj bodo na igrišču Reke: Černe, Drapek, Skapin, Sušnik, Dovgan, Zupan, Selan, Čuk, Petrič, Stante, Girandon. V slučaju dežja tekma odpade. Opremo prinese gospodar. Ob 12.30 naj pridejo na igrišče Primorja, kjer igramo prvenstveno tekmo z Marsom: Gorenc, Kamnikar, Vinšek I., Povh, Zemljak, Habiht II., Samar, Jakše, Jančigar, Šušteršič, Babnik, Vinšek II. Opremo naj prinese vsak s seboj. Reditelji: Turšič, Dečman, Lekše. Stranski sodnik: Sušnik.

SK Reka. V nedeljo ob 9.30 naj bodo v garderobi: Mrzlikar, Laznik, Kokolj, Rožanc, Petrovčič, Remškar, Tomažič, Cankar, Kokalj, Bartl, Lukman II. Igra se z rezervo SK Svobode. Ob 14. naj bodo v garderobi: Debevc, Furlan, Korl, Glušič, Korli, Ciuha Milo, Broni, Piko, Zorc, Bäumel, Cimperman. Igra se prvenstvena tekma s SK Korotanom.

SK Mars. V nedeljo se vrši prvenstvena tekma na igrišču Slovana ob 14.30 s Svobodo. Ob 14 se morajo javiti načelniku igralci: Gene, Dolinar, Klingenstein, Stanko, Ažo, Ivo Vrhovc, Lini, Žigon, Janez, Zupančič, Sternad, Povhe, Krašovec. Rediteljsko službo opravljajo Stražičar, Štalcer, Herman, blagajna Pogačar, stranski sodnik Klemenčič. Ob 10.30 igrajo juniorji pokalno tekmo z Ilirijo na Stadionu. Ob 10. se morajo javiti g. Stražičarju igralci: Marko, Miloš, Liti, Tomšič, Milan III., Milan II., Perko, Milan I., Grčar, Šercelj, Stanko, Bergoč, Lojze. Reditelji Vrhovec, Klemenčič, Herman.

Motoklub Ilirija. Danes ob 13. izredna odborova seja v kavarni »Evropi«. Zaradi izredne važnosti polnoštevilno.

Slalom klub 34 (Teh. odsek). Pozivam vse tekmovalce, ki nameravajo letos startati v katerikoli disciplini, da se zanesljivo udeleže nedeljskega kondicijskega marša. Zbirališče pri Cankarjevih brezah ob 14. V torek strogo obvezna udeležba pri gimnastiki in sestanku po gimnastiki. Važno zaradi zdravniškega pregleda, kdor ne bo pregledan se ne bo mogel udeleževati treningov niti tekem. Razpored pregledov bo določen pri telovadbi v torek. Teh. referent.

O živalski duševnosti

Dva ostro ločena tabora med biologi — Eni trdijo, da ravnajo živali mehanistično, drugi pravijo, da delajo razumno — Poskusi z medvedki in mačko

Na zadnjem zborovanju Britske znanstvene družbe so razpravljali biologi mnogo o živalski psihologiji, pri čemer je bilo opaziti, da se še vedno delijo v dva ostro ločena tabora, od katerih stoji eden na stališču, da je vsako živalsko ravnanje mehanično, nagonsko, drugi pa meni, da izvršujejo vsaj višje živali svoja dejanja po nekem načrtu in z neko mislijo, torej razumno Prvemu naziranju so dali posebno sloviti eksperimenti ruskega biologa Pavlova nove hrane, k drugemu naziranju, tako zvanemu vitalistično-biološkemu se nagibajo posebno nemški raziskovalci.

Glavni zagovornik tega drugega naziranja pa je bil tokrat holandski profesor de Haan, ki je poudarjal, da bi se morali raziskovalci pri svojih opazovanjih uživljati v žival, ki ima svoje posebne čute in zato seveda ne more izražati svojega duševnega življenja tako kakor n. pr. človek.

Ko je prof Zuckermann, ki se je v zadnjih letih proslavil s svojimi eksperimenti z višjimi antropoidi, končal svoj zagovor mehanistične metode, je ameriški psiholog William Mc Dougall namestu z mnogimi besedami s filmom dokazal, da živali vendarle ne ravnajo zgolj mehanično brez razsodnosti. V filmu si videl dva medvedka, ki sta zelo smotreno reševala zamotano nalogo, kako priti do hrane, ki je bila zaprta v nekem zaboju. Do hrane bi mogla priti le tedaj, če bi premagala 16 različnih vzvodov in zapahov. V začetku filma sta potrebovali živali mnogo časa, da sta premagali te ovire, drugi del filma je Mc Dougall snemal nekoliko tednov pozneje in je bilo videti, da rabita živali sedaj za isto nalogo neprimerno manj časa — tedaj sta se nekaj naučili, a naučili bi se ne ničesar, če ne bi imeli nekaj lastne razsodnosti.

Neki drugi učenjak je pripovedoval o podobnem primeru. Mačko so zaprli v zaboj in je morala spraviti v gibanje komplicirane zapahe in vzvode, da bi prišla na prosto, do hrane. Žival je to nalogo rešila. Toda pozneje je pri odprtem zaboju izvršila ista dozdevno smotrena dejanja, tako da je bilo jasno, da je ponavljala trike, v katerih se je izvežbala, to pa brez vsakega smotrenega namena.

Nova francoska vlada

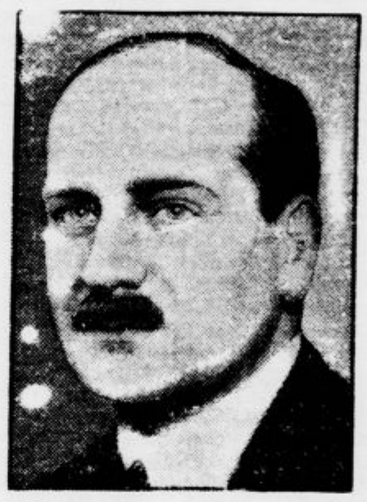

Ministrski predsednik Pierre Etienne Flandin, ki je sestavil novo vlado narodne koalicije v Parizu

(Zaradi tehnične zamenjave je bila včeraj na tem mestu priobčena druga, nepravilna slika novega francoskega premiera)

Napoleonova pisma Mariji Luizi

V decembru bodo iz bogate zbirke nekega londonskega aristokrata prodali na javni dražbi 318 Napoleonovih pisem cesarici Mariji Luizi.

Prvo pismo je naslovljeno še avstrijski nadvojvodinji v februarju 1810. Napoleon podaja v njem sliko o sebi, ki je gotovo malo drugačna, nego jo je dobila nevesta po svojih vzgojiteljih. V maju, ko je že postala njegova žena, jo vprašuje, da-li se v Parizu počuti enako dobro kakor na Dunaju in da-li ne žaluje kot cesarica za nadvojvodinjo.

S pohoda v Rusijo ji je pisal 112 pisem, a v njih bi iskal zaman kaj o tragičnih dogodkih te pustolovščine, posebno ob katastrofalnem umiku poražene »velike armade«. Samo enkrat obžaluje Napoleon požar Moskve, ki je napravila s svojimi krasotami nanj mogoče vtis, drugič pa piše: »Zelo je mrzlo... Sem zdrav... Bodite veseli in srečni.«

Zanimiva so pisma med vojno na Francoskem, ko cesar roti svojo ženo, naj vpliva na svojega očeta, cesarja Franca, naj stopi na stran Francije. Zadnje pismo nosi datum 23. avgusta 1814. in ga je napisal cesar v pregnanstvu na otoku Elbi. Brzkone to ni bilo zadnje njegovo pismo ženi, a druga je najbrže niso več dosegla.

Amerika se širi

Washingtonska mornariška opazovalnica je dala v zadnjih mesecih izvršiti nove meritve po Uniji, pri čemer so dosegli presenetljive rezultate. Po teh meritvah mesti Washington in San Diego n. pr. ne ležita več v isti oddaljenosti kakor pri zadnjih meritvah 1926., temveč sta za celih 12 m bolj narazen. Raziskovalci pravijo, da je to posledica tega, da se ameriška celina širi. Ta širitev utegne imeti v daljni bodočnosti ta učinek, da se bo po sredi raztrgala.

Vas v plamenih

V vasi Aspromonte v provinci Reggio Calabria je izbruhnil v neki hiši požar, ki ga je vihar razširil na vso vas. Kakšnih 400 oseb je brez strehe, kajti požar je uničil popolnoma okrog sto hiš.

„Kralj je mrtev, a njegova politika se nadaljuje“

V torek je francosko narodno predstavništvo priredilo svečano manifestacijo francosko-jugoslovenskega zavezništva. V parlamentu je imel spominski govor o viteškem kralju Aleksandru I. Uedinitelju predsednik parlamenta g. Ferdinand Bouisson

Za njim je govoril o našem blagopokojnem kralju bivši ministrski predsednik g. Gaston Doumergue (na levi stoji g. Herriot)

V senatu je imel komemorativni govor v istem smislu zunanji minister g. Pierre Laval

Varnost visokih gostov

Špalir ali eskorta? — Ukrepi, ki jih narekuje policiji izkušnja marsejske tragedije

Marseilleska tragedija je napotila oblasti najrazličnejših držav k poostritvi varnostne službe za kneze in poglavarje držav. Ko je Mussolini te dni n. pr. prisostvoval spominskemu dnevu pohoda na Rim, so poskrbeli na izreden način za njegovo varnost. Policijske in milične čete so stale ramo ob rami v neprodorni verigi pred občinstvom. Osebe, ki stanujejo ob cestah, skozi katere je moral Mussolini, niso smele iz hiš, a če so se vračale domov, jih je spremljala policija.

V Parizu imajo posebne metode za zaščito visokih obiskov. Ta zaščita je podrejena policijskemu prefektu osebno, ki ima za to na razpolago posebno izučeno osobje. Za sprevode z visokimi osebnostmi prakticirajo tam dve vrsti varnostne službe, z eskorto in brez nje. Pri službi brez eskorte uporabljajo običajni, tesno sklenjeni kordon. Z eskorto pa dajejo obisku varnost na štiri strani ali pa na dve. V prvem primeru spremljata voz z obiskom 2 do 6 jezdecev, ki so postavljeni v obliki pahljače, tako da so glave prvih konj neposredno za vrati voza Med jezdeci so štirje policisti na kolesih. Eskorta ima dober pregled čez vse, kar se dogaja v občinstvu in vsakomur bi bilo izredno težko ali nemogoče prodreti do suverena.

Pri dvostranskem spremstvu spremljajo jezdeci sprevod tik ob trotoaru in pazijo na občinstvo. Voz gosta spremljajo vrhu tega štirje policisti na motornih kolesih za primer, da bi konju le uspelo predrevi verigo jezdecev. Če sprevoda ne spremljajo vojaške čete, je varnostna služba povsem policijska zadeva.

Gotovo je, da bi do strahotnega dejanja v Marseilleu ne bi bilo prišlo nikoli, če bi tam prakticirali navade, ki jih ima pariška policija

Žrtve svetovne vojne

Z letošnjo obletnico premirja je Društvo narodov sestavilo bilanco žrtev in stroškov, ki jih je zahtevala vojna. Po tej bilanci je padlo 10 milijonov ljudi, 19 milijonov je bilo ranjenih, 7 milijonov pohabljenih, 9 milijonov je osirotelo, 5 milijonov obvdovelo, 10 milijonov ljudi je bilo pregnanih od doma.

Vojni stroški so znašali 10 bilijonov francoskih frankov. Če bi smrt priredila parado svojih žrtev, bi te korakale v bataljonskih formacijah 81 dni in noči mimo nje.

Uniformirano učiteljstvo

Italijanski minister za narodno vzgojo je odredil da morajo nadzorniki, ravnatelji in učitelji osnovnih šol v šoli in uradu nositi oficirsko uniformo fašističnih mladinskih organizacij, v kolikor niso oficirji, pa uniformo stranke. Tudi žensko šolsko nameščenstvo teh kategorij se mora obleči v uniformo voditeljic »balille«.

Neohlajene tradicije

Na svoji poti v Rim se je ustavil in pomudil madžarski min. predsednik Gömbös, častni član terorističnih organizacij, tudi na Dunaju, kjer so mu vojašk krogi, pred vsem tovariši iz svetovne vojne, priredili paradni sprejem

Utrjevanje pred zimo

Posledice zastajanja krvi v pljučih

Star rek pravi, da je obvarovati se lažje nego ozdraviti se. Pred nastopom mrzle letne dobe se moramo utrditi, da se nas ne bo lotil ob vsaki spremembi temperature prehlad. K tej utrditvi spada poleg umivanja s hladno vodo, drgnenja in podobnih stvari tudi skrb za neovirano zračenje telesa.

Ljudje pripisujejo »prehladu« v večini primerov sicer preveč pomena, vendar ima posebno pri bronhialnih katarjih otrok veliko ulogo Nedvomno povzroča prehladitev zastajanje krvi v pljučih, to je spet povod za tvorbo eksudatov, ki so najpripravnejša tla za infekcije. Zato ima utrditev le tedaj kakšno korist, če izvežba kožno žilje, da bo sposobno opravljati svoje naloge v vseh okoliščinah. Zračna in ne pretopla obleka, kopeli in frotiranje so v to svrho na vsak način priporočljivi.

Mladim telesom je priporočati tudi vsakovrstno sportno udejstvovanje, ki se je v zadnjih letih tako razširilo. Seveda je treba paziti pri tem, da se s pretiranim sportom ne zlorabljajo telesne sile. Naporne sportne panoge niso kazne za ljudi nad 45. letom. Pomehkuženim osebam v teh letih sport prej škoduje nego koristi. Posebno pa jim ne koristi začetek utrjevanja šele v slabem letnem času. Mimo tega pa je sistematično utrjevanje, da se ohranimo tako zvanih prehladnih bolezni, prav tako potrebno kakor n. pr. pravilno dihanje skozi nos. O tem smo pred nedavnim obširneje povedali, da preprečuje dihanje skozi nos škodljivim snovem in klicam dostop v notranjost telesa, da ogreva zrak, ki bi v mrzlem času prišel drugače prehladen v pljuča, in da mu daje tudi zadostno vlago v suhih dneh. Čisto nasprotne učinke pa utegne imeti dihanje skozi usta in to tem bolj, ker je običajno že znak za kakšno skrito bolezen v dihalnih organih in zlasti v nosni duplini. Otroci in odrasli, ki ne morejo drugače dihati, bi morali nujno k zdravniku, da jih pregleda.

Ljubezni ameriškega paše

28 žen in 12.500 ljubavnih pisem

Mož, ki ga Američanke najbolj ljubijo, nikakor ni morda kakšen Douglas Fairbanks, Adolphe Menjou ali katerikoli izmed velikih filmskih igralcev. Ta častni naslov si lasti 39letni Artur Loot, ki si ga je dal tudi uradno potrditi: z obsodbo, ki ga je postavila za pet let za zamrežena okna in ki je sedaj izgubila svojo veljavo.

Motil bi se, kdor misli, da je ameriški Casanova, bog si ga vedi kako zapeljiv po svoji zunanjosti. Moški vsaj ne govorijo posebno spoštljivo o njegovi zgodnji pleši, okroglem trebuščku, nepravilnem krivem nosu in debelih ustnicah, k čemer bi lahko prišteli še prav srednjevrstno plačico, ki jo je dobival pred svojo kaznijo kot majhen agent neke zavarovalne družbe. Toda ženske so drugačnega mnenja, o te mgovori nič manj nego 12.500 ljubavnih pisem, ki so mu jih pisale, in to, da so ga njegove žene — 28 jih je imel — soglasno označile za najmilejšega in najbolj dražestnega človeka na svetu.

Svojo kariero je neodoljivi Artur pričel v mormonski prestolnici, Salt Lake City-ju, kjer mu je uspelo, da je v osmih letih v raznih cerkvah tega mesta popeljal 14 zaročenk pred oltar, vsakokrat seveda s potvorjenimi listinami in ne da bi si vzel mujo sodne ločitve od prejšnje žene. Tako je storil tudi pozneje s 14 ženami v 14 različnih kalifornijskih mestih in bi te ženitve na tekočem traku nadaljeval še kdo zna do kakšne mere, da nista dve njegovi ženi nekega dne v svojo žalost odkrili, da imata istega moža.

Stvar je prišla pred sodišče, ki ga je obtožilo 27kratne bigamije, kajti paragraf je priznal seveda samo prvi zakon kot veljaven. V petdnevni razpravi niso mogli dobiti povsem jasne slike o tem, kako je ta ameriški paša prav za prav delal, da mu je šlo toliko žensk na limance. On sam je trdil, da ni sploh nič takšnega delal, kar naj bi jim mešalo glave. Ženske so ga enostavno ljubile in 28 med njimi ga je tako rekoč prisililo k poroki. O dokaz njegove specialne priljubljenosti med šibkim spolom je njegov odvetnik dal postaviti na mizo pred sodnike zaboj z 12 tisoč 500 ljubavnimi pismi, ki jih je njegovemu klientu napisalo 430 zaljubljenih Evinih hčera. Vse bi se rade poročile z njim, toda on se je držal nazaj in se poročil pač samo z 28 med njimi. Za nameček je vseh teh 28 prevaranih žensk izjavilo, da ga še ljubijo, da mu niso prav nič hude zavoljo malo bigamije in da bi ga najrajši imele doma.

Nu, sodniki so bili mnenja, da ga je vseeno vredno zašiti za pet let, posebno ker se je izkazalo da je mož svojim prostovoljnim žrtvam prav marljivo plenil dote in prihranke. Sedaj je to kazen prebil, poslovil se je od ječe. Za kako dolgo? Neštete ženitne ponudbe, ki jih je prejel med samim sedenjem v kehi, so zelo sumljiv porok za njegovo bodočnost.

Kisch ne sme v Avstralijo

Egon Erwin Kisch, znameniti »drveči reporter« bi moral govoriti na avstralskem kongresu vojnih nasprotnikov, a so mu tamošnje oblasti odrekle dovoljenje, da bi stopil na avstralska tla. Kot vzrok navajajo, to, da uganja Kisch očitno komunistično propagando.

Kralj v samostanu

Pisateljica Erika Schüsslerjeva je objavila ob tridesetdnevnici tragične smrti viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja v graški »Tagespošti« podlistek, ki opisuje slovo našega blagopokojnega vladarja od samostana Savine pri Hercegnovem. (Ur.)

Sveče gorijo pred temno sliko Bogorodice. Gorijo že mnogo ur. Njih mali, vroči plameni so sami v tihi cerkvi. Včasih se zablesti zlato; na togih oblačilih svetnikov, na stoletja starih stenah z ikonami, na prstanih in obročih, ki so jih poklonili čudodelni Madoni. Včasih trepeče luč preko bizantinskih kraljevskih slik, preko rjavih obrazov srbskih cerkvenih očakov z mandljastimi očmi v težkih okvirih in preko kristalnega križa sv. Save. Cerkev je stara tisoč let. Tisoč let že pomaga temna Madona vsem, ki prihajajo k nji Kmetom iz pisanih bokeljskih vasi, romarjem iz črnogorskega skalovja, ribičem in — knezom

Pet belih sveč gori pred sliko zlate Madone. Molitev je utihnila Bila je vroča molitev Tiho se oddaljujejo koraki po kamenitem tlaku Temno rdeče padajo gube nekega zastora druga k drugi Zunaj leži samotno samostansko dvorišče prepolno neumljivega sijaja južnega jesenskega sonca in skrivnostne, neuničljive tišine. Kamenite klopi rasejo iz njegove sredine. Prastare težke in molčeče kakor edini menih, ki tu živi. Drevesa se sklanjajo nad njimi. Oranžna drevesa s širokimi, plodu polnimi vejami Na grobovih, ki jim beli mramornati križi obkrožajo cerkev, ležijo cvetlice. Svetle lilije z upognjenimi kelihi in rumene georgine — težki snopi.

Stara znana imena so izdobena v kamen; mnogo sta jih vihar in čas že davno izprala. V visokih krošnjah hrastov, ki stoje okrog samostana, šumi tih veter. Hrasti so zeleni in hladni. Somračno senco širijo okrog sebe. Stopaš pod njimi kakor v visoko obokani dvorani. Na močnih deblih se bohoti bršljan, debla so trdno zakoreninjena v rjavo, vlažno zemljo. Kakor pesem je šumenje krošenj. Težka, temna pesem na stari harfi .. Pred podobo čudotvorne Madone gori pet sveč...

Sivi zidovi obdajajo samoto samostana. Neka roka gre polahko preko raztrganega kamna. To je kos iz osrčja skalnate zemlje, del te svete dežele. Kamen domovine. Nežen, tenkonitkasti mah rase iz razpok in lukenj, mu daje lahko, žametno patino.

Globoko spodaj je morje. V objemu obrežnih gor kakor ogromen, dragocen, moder kamen Preko njegove steklenogladke ploščine drsijo lene jadrnice. Njih jadra so počasni, rdeči metulji. Tudi ozka srebrna ladja se krči pravkar pot iz zaliva: »Dubrovnik«!

V čistino neba se dvigajo večerni obrisi Lovčena. Sinje, violičaste in rožaste sence spijo v tesneh kakor na pol razcveli podleski.

Še vedno gorijo sveče pred podobo Device Pomočnice Železne duri se zapirajo. Ohranjajo tišino in mir v svoji skrinji. Po belih stopnicah navzdol gredo koraki. Na obeh straneh poti rasejo ciprese. Zgoraj še enkrat kupolasti stolp cerkve, rdeč od večera in sonca, v izrezu hrastovih vej, ki se sklanjajo druga k drugi. Hoja skozi dvorano dreves je težka. Potovanje zove.

Ladja čaka. In ljudstvo. In vsa dežela. Koraki morajo naprej. Nad njimi šumi... Na stari harfi težka temna pesem. Dvorana dreves je prazna. Včasih gre berač skozi somrak. Ali otrok, ki je pozabil svojo igračo.

Danes ni tu nikogar. Venec, ki sloni ob spomeniku padlih vojakov, je ovenel. Listi vrtnic so razsuti po vlažni zemlji, temno rdeči, dehteči listi.. Krvave kaplje na rjavi zemlji domovine. Koraki se ne smejo ustavljati. Gredo mimo studenca. Voda mu prihaja iz gor. Čista in mrzla. Kaplja za kapljo pada v kamenito kotanjo. Včasih se ustavi žejen ptič ob robu. Perišče vode zrcali gozd

Tu ni nobenih spremljevalcev iz svetega gaja. Samo glas zvona, ki pada od višine cerkve. Glas je visok in tenak in zveni kakor staro, tenko steklo. Drhti skozi gozd nežen, lahek in čudno zlomljen. Zvok spremlja nekaj časa človeka, ki se poslavlja. Potem se vrača in obvisi še dolgo nad belimi križi samostanskega pokopališča

Ladja plove ven. Za seboj ostavlja srebrno brazdo ki se počasi zapira Galebi vzletevajo Ladja vozi hitreje Kralj je bil na zadnji poti preko zemlje svoje dežele. Pred podobo Matere božje tiho ugašajo sveče . Druga za drugo... Potem je Mati sama v tišini cerkve... z ugasli mi svečami kralja.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Janezek gre z mamo v živalski vrt. Ustavi se pred neko živaljo in vpraša, kako se imenuje. »To je osel,« pravi mama. »In česa ni znal, da se tako imenuje?« poizveduje Janezek.

*

V cirkusu sem videl dekle, ki je jahala v največjem galopu tako, da je visela konju na strani.«

»Prava reč — to sem jaz tudi napravil, ko sem prvič jahal!«

*

»Dragi, stari prijatelj, kako se veselim da te spet vidim!«

»Zaman se veseliš — še vedno ti ne morem vrniti posojila!«

*

»Pred kratkim ste si hoteli kupiti avto?«

»Da, pred kratkim mi je hotel namreč nekdo nekaj posoditi.«

ANEKDOTA

K filmskemu režiserju Machatyju je prišlo dekle, ki bi rada napravila filmsko karijero. »Pokažite noge!« je dejal Machaty. Dekle je previdno dvignilo rob krila in pokazalo levo nogo. »Dobro,« pravi režiser, »sedaj drugo.« — »Ta je prav takšna kakor ona,« je dejala mladenka. — »Izvrstno, potem lahko igrate v naslednjem filmu glavno vlogo.« — »Kako se imenuje film?« — »Dekle z dvema levima nogama.«

VSAK DAN ENA

»Čemu pa piješ s slamico?«

»Obljubil sem ženi, da se ne bodo moje ustnice nikoli več dotaknile alkohola.«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Navijalke
(Spularice) sprejme tovarna nogavic Vidmar, Ljubljana - Savije 18. — Samo prav dobro izvežbane naj se javijo v tovarni. 32600-1

Kuharica
vajena vseh gospodinjskih del, dobi službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 32583-1

Vrvar. pomočnike
takoj sprejme tvornica konoplje d. d., Srpski Miletić, Bačka. 32611-1

Več pletilj
dobro izurjenih sprejme za stalno K. Soss, Mestni trg št. 18. 32620-1

Vajenci(ke)

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učenec
inteligenten, z meščansko šolo, želi vstopiti v kako trgovino ali kako dobro obrt. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Inteligenten učenec«. 32100-44

Pouk

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. Dijaki 12 Din

Akademik
v višjih semestrih, bi inštruiral vse predmete realne in klasične gimnazije. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Uspeh«. 32641-4

Knjige

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mertner-jevo metodo
italijansko, kupim. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Mertner«. 32606-8

Službe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Brivski pomočnik
dober delavec in bubi frizer, išče službo za takoj. Ivan Skelec, p. Valjevo — Savska banovina. 32639-2

Podjetniki!
Delaven, trezen in pošten iščem službo. Sem absolvent bivše Mahrove trgovske šole, z dolgoletno pisarniško in zunanjo prakso, z najboljšimi spričevali. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Samec«. 32594-2

Postrežnica
za enkrat ali dvakrat na teden išče zaposlenje. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Deloma«. 32608-2

Dekle
staro 17 let, želi primerno službo k dvo- do tričlanski družini. Vajena je nekoliko kuhe, gospodinjstva, pospravljanja itd. — Gre kamorkoli in nastopi lahko takoj. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32588-2

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

1 ali 2 avtobusa
malo rabljena, v dobrem stanju, z največ 16 sedeži, kupim. Lastniki, ki imajo take vozove naprodaj, naj pošljejo takoj ponudbe z detajlnim opisom voza in zadnjo ceno na naslov: Blagomir M. Gjukanović, Bijeljina. 32593-10

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Smrekovih storžev
kupim 100 vagonov po 135 Din za 100 kg na vsaki postaji v dravski banovini. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Češarki«. 32628-7

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Površniki
trenchcoati, usnjeni suknjiči itd. Najboljši nakup pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. 133-6

Peči na žagovino
najboljšega sistema, katere ne povzročajo nobenega smradu, izdeluje ter razpošilja na osemdnevno poskušnjo R. Jukelj, Bled 32474-6

Sadike sadnega drevja
vseh najbolj priporočljivih vrst, v najodličnejših kvalitetah, velike zaloge nudi Vočarska škola F. Mlinarić, Koprivnica. 32582-6

Pohištvo in razno
proda Dill, Bolgarska ul. št. 24/I. 32541-6

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kupim knjižice
Mestne hranilnice ljubljanske — proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe s konkretnimi podatki na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Gotovina takoj«. 32495-16

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka Ljubljana, Krekov trg štev 10. 32444-16

Vsem državnim in samoupravnim uslužbencem s pridobljeno pravico do penzije, podeljujemo do **15.000 Din posojila** brez porokov, proti mesečnemu odplačilu na 5 let. Zahtevajte brezplačne prospekte! Meščanska delniška hranilnica, Daruvar — osnovana l. 1903. 32553-16

Katero podjetje
rentabilno, nudi popolno varnost in soudeležbo ali nameščenje? Ponudbe pod »Din 400.000« na oglasni oddelek »Jutra«. 32597-16

Posest

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hišo ali vilo
ne daleč od kavarne »Evropa«, zadolženo pri Lj. kred. banki, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Hipoteka«. 32478-20

Več stavb. parcel
skupno v izmeri 7000 m² prodam v bližini kolodvora Vižmarje. — Poizve se v Vižmarjih št. 59. 32059-20

Cca 20.000 m² zemljišča
prodam po zelo ugodni ceni na lepem prostoru — blizu gorenjskega kolodvora. Vodovod in elektrika v bližini. V poštev pridejo tudi knjižice Mestne hranilnice ljubljanske. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra 32635-20

Enodružinsko hišo
v ljubljanski okolici zamenjam z večjo na periferiji blizu tramvaja. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Doplačilo, oziroma hipoteka«. 32645-20

Oblačila

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Damske zim. plašče
dekliške in otroške kupite najceneje pri F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29 31515-13

Flanelo
trpežno, od 7 Din naprej, blago za plašče od 30 Din, zimske rjuhe, deke, kovtre, trikotažo in pletenine najceneje pri F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. 31516-13

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

V Kranju
na glavnem trgu oddam lokal. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 32551-19

Lokal
primeren za delavnico, poceni odda Bernik, Linhartova ulica 8. 32609-19

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje
s pritiklinami in nekaj vrta oddam v Jenkovi ulici št. 13/I. 32626-21

V Mariboru
oddam s 1. decembrom lepo trisobno stanovanje s kopalnico, steklено verando, kuhinjo in kletjo. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 32649-21

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Več sob za pisarne
v centru mesta takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 32479-23

Sobo
poleg univerze oddam 1 ali 2 gospodoma. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra 32437-23

Separirano sobo
s hrano ali brez oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 32606-23

Sobo
s posebnim vhodom — v centru mesta oddam. Istotam sprejmem tudi **nekaj oseb** na dobro domačo hrano. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 32333-23

Opremljeno sobo
z vhodom iz veže, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 32636-23

Sobo
lepo opremljeno, z elektriko in postrežbo oddam za 250 Din v Prulah — Sredina 5. 32640-23

Opremljeno sobo
čisto in separirano, z eno ali dvema posteljama oddam v Žibertovi ulici 33 (pri gorenjskem kolodvoru) 32654-23

Sobe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Sobo
v bližini sodnije, po možnosti z vso oskrbo iščem za takoj. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra«. 32614-23/a

Opremljeno sobo
v bližini univerze išče gospod. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Plačam do 200 Din«. 32653-23/a

Kam pa, kam?

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kam v nedeljo?
V nedeljo gremo vsi v St. Vid nad Ljubljano, in sicer v gostilno k »Jagru« na krvavice, pripravljene z »Aromatinom«. — Tako dobrih klobas še niste jedli. Pridite in poskusite. 32503-26

Dopisi

Beseda 2 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

»Diskretnost 3000«
Dvignite pismo v oglas. oddelku »Jutra«. 32637-24

Živali

Nemško dogo
3 mesece starega psa, priznane pasme in od najboljših staršev proda Jakil v Sevnici. 32546-27

Pes volčjak
1½ leta star, naprodaj v Lončarski ulici štev. 5. 32617-27

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pozor, pevska društva in šole!
Pianine od 10.000 Din in harmonije od 3000 Din dobavlja Ivan Kocm. Domžale. — Zaloga na Gosposvetski cesti 12. 32451-26

Lep pianino
»Stingl« v najboljšem stanju naprodaj na Gosposvetski cesti 12, dvorišče. 32692-26

MI SMO CENEJŠI!

Naše preproge vseh vrst, tekači, tkanine za pohištvo, store itd. Vas bodo prepričale, da imamo boljšo kvaliteto za nižjo ceno.

„Č I L I M"
Pasaža nebotičnika
249

Pazite
na svoje zdravje in obutev!

Turisti, lovci, smučarji in vsi oni, ki imajo bodisi poklicno, bodisi v zabavo opravka v vlažnem terenu ali v snegu, naj uporabljajo mazilo **»HEVEAX«**, za katero **jamčim**, da napravi vsako obutev nepremočljivo. Dobiti jo je v vseh specialnih trgovinah ali pri glavnem založniku: »LEKARNA MR. M. LEUSTEK, Ljubljana, Resljeva cesta št. 1.

PRI HRIPI, INFLUENCI, PREHLADU

priporočajo navadno tudi masažo, — za masažo je dobra »Alga«. Pri hripi, influenci, prehladu, namočite ruticu z »Algo« in nalahno masirajte bolniku prsa, hrbet, roke, noge, vrat in čelo. Masaža z »Algo« ublažuje bolečine, krepi in osvežuje bolnika. Po masaži pride mirno in zdravo spanje.

»ALGA« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah, steklenica Din 14.—.

Reg. S. br. 18117-32.

RODITELJEM!

Za rodbinske člane, ki so **blede barve obraza, slabih živcev in brez teka, priporočamo »Energin«** za jačenje krvi, živcev in teka. Odraslim 3 likerske čašice na dan. Deci 3 male žličice na dan

»ENERGIN« se dobiva v lekarnah v politrskih steklenicah. Steklenica Din 35.

Reg. S. br. 4787-32.

ZAHVALA

Za številne izraze toplega sočutja, ki smo ga bili deležni ob smrti ljubljenega moža, očeta, brata, strica, tasta itd., gospoda

Aleksandra Lunačka

ŠOLSKEGA RAVNATELJA V POKOJU

se iskreno zahvaljujemo. Ravno tako prosimo, da sprejmejo našo prisrčno zahvalo vsa društva in ustanove ter njih predstavniki, pokojnikovi in naši prijatelji, tovariši in znanci, ki so s krasnimi venci, lepim poslovilnim govorom, petjem, zadnjim lovskim pozdravom, svojo udeležbo ali kakorkoli sicer počastili spomin blagega pokojnika na njegovi zadnji poti.

St. Rupert, dne 9. novembra 1934. 8969

Žalujoče rodbine LUNAČEK, KOY, WERLI in ostalo sorodstvo.

RAZPIS

Restavracija

GRAND HOTELA UNION V LJUBLJANI SE ODDA V NAJEM

Kuhinja in restavracija se bosta odslej vodila v meščanskem slogu.

Reflektantje s kvalifikacijo in primerno kavcijo naj pošljejo ponudbe s popisom dosedanjega udejstvovanja in prepisi referenc do 25. novembra 1934 na podpisano družbo.

Natančnejša pojasnila se dobijo pri podpisani družbi, Miklošičeva cesta 1.

LJUBLJANA, dne 5. novembra 1934. 9444

„U N I O N"
HOTELSKA IN STAVBINSKA D. D. V LJUBLJANI.

NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem odprl

gostilno „Bavarski dvor"
Tyrševa cesta štev. 31.

Točim pristna štajerska, belokranjska, viška in šibeniška vina ter izvrstni cviček. Topla jedila vedno na razpolago. Guljaž s kruhom, velika čaša pive ali belega ali črnega vina Din 5.—. Vina preko ulice Din 2.— ceneje. Danes bom nudil cenj. gostom izvrstne domače koline.

Za obilen obisk se priporoča 9447

ERNEST DERGANC
bivši večletni plačilni natakar.

✝

Naša mama, stara mama, tašča, gospa

MARIJA LIKAR

je umrla danes po težki mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 81. letu starosti.

Pogreb bo v nedeljo ob 16. uri iz hiše žalosti Gosposvetska cesta 13.

Maša zadušnica bo v cerkvi Mar. Oznanjenja v ponedeljek ob ½7. uri.

V Ljubljani, dne 9. novembra 1934.

RUDOLF, višji kontrolor državž. žel., sin; **JELA** roj. **JAKŠE**, učiteljica, snaha; **BORIS**, vnuk. 9452

EVO GUME, ki je rešila misterij trajanja protektorjev

daje 43% več KILOMETRAŽE brez polzenja

Protektorji so se preveč izrabljali na vseh vrstah gum. Zakaj se je to dogajalo, je bil misterij vse dotlej, dokler niso odkrili razloga Goodyear - inženjerji. Novi avtomobili, z več konjskimi silami, so naložili gumam težjo delo, — a NOBEN PROTEKTOR NI MOGEL IZVRŠITI TE NALOGE. »G 3« je bil eden poskusnih protektorjev, ki so ga izdelali Goodyear-inženjerji, da bi rešili ta misterij. Na surovih poskušnjah z brusnikom — na poskušnjah po razdrapanih cestah, ki so trajale dan in noč brez prestanka, je »G 3« PREŽIVELA vse druge gume. Poglejte si še danes to dovršeno gumo pri zastopniku gum

GOODYEAR

I. LOVŠE
Ljubljana, Beethovnova ul. 14
telefon 27-28

American Import Co.
Maribor, Aleksandrova 6
telefon 23-92

Čitajte „Jutrove" male oglase, ki imajo vedno uspeh!

ZAHVALA

Za vse dokaze sočustvovanja, prijateljstva in ljubezni ob smrti našega dobrega soproga, očeta, tasta i. t. d., gospoda

Ivana V. Ruparja

izrekamo tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo.

9448 **Žalujoči ostali.**

ZAHVALA.

Najprisrčnejše se zahvaljujemo vsem, ki so ob zadnjih urah lajšali gorje našemu nepozabnemu očetu, gospodu

Francu Alojziju Juvancu

VIŠJEMU RAVNATELJU P. U. V POKOJU

kakor tudi vsem, ki so počastili njegov spomin z darovanjem vencev in cvetja ter s petjem in spremstvom na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 12. novembra 1934 ob ½8. v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

Ljubljana, dne 9. novembra 1934.

9453 **Žalujoči ostali.**

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

REPERTOAR

DRAMA.
Začetek ob 20.

Sobota, 10. ob 15.: Mlinar in njegova hči. Dijaška predstava. Cene od 5 do 14 Din.
Nedelja, 11. ob 11. dopoldne: Snegulčica. Prem. Otroška predstava. Cene od 24 Din navzdol. — Ob 15.: Migo, dekle z Montparnasa. Izven. Izredno znižane cene od 20 Din navzdol. — Ob 20.: Orlič. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 12.: Gugalnica. C.

OPERA.
Začetek ob 20.

Sobota, 10.: Manon. Gostuje Andre Burdino iz Pariza. Izven.
Nedelja, 11. ob 15.: Prodana nevesta. Izven. Znatno znižane cene od 30 Din navzdol.

✶

Abonente reda C opozarjamo, da imajo mesto danes najavljene predstave »Gugalnice« isto v ponedeljek.

Opozarjamo na izredno zanimivo operno gostovanje Andrea Burdina v soboto 10. tm. v Massenetovi operi »Manon«. Ta umetnik uživa izreden sloves na mnogih evropskih odrih in koncertnih dvoranah kot prav posebe glasovni fenomen. Njegova kreacija de Grieuxa v »Manon« je tako čudovita, da pravi kritika o njem med drugim sledeče: »... izkazalo se je, da so opere, o katerih trdimo, da so že odigrane, zmožne novega življenja, če ga jim vdihne tak umetnik kot je Burdino, tako, da se vračamo po njih domov opojeni lepote in čiste umetnosti, ki nam jo je podaril ta izredni umetnik.« V Zagrebu je imel že celo vrsto gostovanj, ki so bila že po pet dni v naprej razprodana. To najbolje dokazuje, kako priljubljen je tudi pri zagrebški publiki, ki je v umetniškem oziru strogo kritična.

V drami se vrše v nedeljo tri predstave in sicer: prva otroška v tej sezoni ob 11. uri dopoldne, na kar posebno opozarjamo mladino in starše. Igra se pravljica »Snegulčica«. Popoldne ob 3 uri se igra »Migo, dekle z Montparnasa« in zvečer ob 8. uri »Orlič«. Z intenzivnim delom in čim večjim številom predstav najrazličnejšega žanra, da bo ustreženo vsem okusom, skuša drama pritegniti najširše kroge občinstva k stalnemu obisku in zato so vse tri nedeliske predstave po znižanih cenah.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Začetek ob 20.15.

Sobota, 10.: Rokovnjači.
Nedelja, 11.: Rokovnjači.

»Rokovnjače« ponavljajo v Šentjakobskem gledališču danes in jutri ob 20.15. Sodeluje ves ansambl odra. Pevske točke je uglasbil Viktor Parma. Občinstvo naj kupi vstopnice v prodaji od danes dalje od 10. do 12. in od 15. do 17. ter eno uro pred predstavo, da se izogne navalu pri večerni blagajni.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Začetek ob 20.

Sobota, 10.: Konflikt. B.
Nedelja, 11. ob 15.: Hamlet. Znižane cene. Ob 20.: Idealen soprog. Znižane cene

✶

Kaj bo v nedeljo v gledališču? Popoldne ob 15. uprizore klasično Shakespearejevo tragedijo »Hamlet«, eno najmogočnejših del svetovne literature. Delo bo s svojimi pestrimi, hitro se menjajočimi slikami ugajalo brezdvomno tudi okoliškemu občinstvu, ki sicer med tednom ne more v gledališče. Veljajo znižane cene. Režija je Kovičeva. Naslovno ulogo igra Vl. Skrbinšek. — Večerna predstava bo »Idealni soprog«, zanimiva in napeta igra duhovitega pisatelja Oskarja Wildeja. Režija je Skrbinškova, glavne uloge igrajo Severjeva, Starčeva, Barbičeva, Skrbinšek, Grom in Furijan. Tudi pri tej predstavi veljajo znižane cene.

Radio

Sobota, 10. novembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Zakaj sem jugoslovenski nacionalist (Šantel Bojan). — 18.20: Plošče po željah poslušalcev. — 18.30: Francoščina. — 19.20: Nacionalna ura? Milovan Vidakovič. — 19.50: Jedilni list, program za nedeljo. — 20: Pevski zbor »Ljubljane« poje Springerjevo »Večer na goigoti«. — 20.35: Pesmi Bredo Šček poje Vida Rudolfova. — 21.10: Radio orkester, vmes čas in poročila.

Nedelja, 11. novembra.

LJUBLJANA 7: Telovadba (Drago Pustišek). — 7.30: Plošče. — 8: Poročila. — 8.15: Orgelski koncert (Arnič). — 8.45: Plošče. — 9: Versko predavanje (p. R. Čebulj) — 9.15: Prenos iz trnovske cerkve. — 10: Specifične delavske bolezni, njih vzroki in posledice (N. O.). — 10.20: Plošče. — 10.40: Radio - orkester, vmes poje Svetozar Banovec — 11.50: Prenos z bojnega polja pri Verdunu. — 12.05: Čas, radio - orkester. — 16: Vinske bolezni in napake (inž. Goriup). — 16.30: Kvartet mandolin. — 17.30: Prenos iz Strasbourga. — 20: Nacionalna ura: Zimski sport v Jugoslaviji — 20.25: Otroške žalne pesmi poje ga. Soklič - Dolenčeva — 21: Radio - orkester, vmes čas in poročila.

Marcelle Tinayre:

51

Upornica

Roman

Videl je Jozanine oči, ki so bile spet odprte, te oči, ki so bile gledale reči, prizore in obraze, ki jih ne bo on nikoli poznal, te lepe, skrivnostne, temnovišnjeve oči, ki je plavala po njih senca za senco...

In toliko časa je zrl v te oči, da se je polastila njegove misli, ki so jo pritezale in odbijale, vrtoglava omotica pred neznanostjo in je mahoma strmoglavila v nekakšen prepad...

»Ne,« je rekel, »ne morem vas razumeti... Vaš prijatelj sem... vaš edini prijatelj, kakor sami pravite. Že dva meseca se vidiva sleherni dan. Vaš dom poznam, vaše najljubše knjige — vem, katere cvetlice imate radi in kakšna glasba vas gane do solz. Vaše gibe poznam, prelive vašega glasu, izpremenljivi blesk vaših oči. Poznam vašega sina — čeprav ga še nisem videl — vašo teto v Chartresu, Chantoiseaujeve gospodične, dobrega kanonika in celo rajnike, ki so nekdaj živeli ob vaši strani... Vas same, draga prijateljica, pa ne poznam...«

Jozana ni odgovorila. Videl jo je, kako je prebledela, in videl, kako sta temna cveta njenih oči nad vijolicami še bolj potemnela, toliko da ne počrnela... Pritiskala si je šopek na ustnice in težko dihala... Kolikanj presunjena je bila!...

»Mlada sva,« je nadaljeval, »in vendar, koliko let je že za nama!... Vaše življenje!... Moje življenje!...«

Tesnobno je poslušala njegove besede. On je pa nadaljeval:

»Moje življenje, če ga premislim, ni zelo bogato z vsebino. Vzlic vsemu delu, vzlic vsem potovanjem po širnem svetu stojim šele ob začetku... Niti nisem spoznal radosti, ki povzdigujejo našo dušo, niti ne bolečin, ki nam v njih dozori. Sam sem... Mlad sem... Za menoj in pred menoj je pot prosta. V sedanjosti živim, a za prihodnjost. Nisem ujetnik preteklosti!... Vi pa, vi!...«

Jozana je vztrepetala:

»Jaz!...«

»Zamišljeni ste in zaprti! Časih bi vam zaklical: Nikar ne odvračajte glave! Poglejte že naravnost!«

»Glas, s katerim je to govoril, je bil hripav. Grenkoba in bol, jeza in ljubosumje so odmevale v njem...

Jozana se je komaj opazno umaknila:

»Kako težko vam je ustreči!«

»Ne zamerite, gospa... Prav za prav res nimam pravice...«

»Prijatelj,« je krotko dejala, »pravico imate: veliko pravico, ki vam jo daje prijateljstvo... A potrpljenja nimate... Dajva času, da stori svoje. Živiva mirno, kakor dnevi nanašajo. Sčasoma bova razumela drug drugega, ne da bi bilo nama treba pripovedovati vsega, kar je... Saj ste mi sami rekli, da niste zelo zgovorni... Ali vas mar jaz na drobno izprašujem o skrivnostih vaše duše?«

»To je res,« je pritrdil, »in prav to me dela žalostnega, da me nikoli nič ne vprašate...«

In v nenadni izpremembi razpoloženja, kakršne so bile pri njem pogoste, je mahnil z roko, kakor da bi hotel izbrisati nekaj, kar je viselo v zraku med njim in Jozano. Potrudil se je, da bi bil vesel, in res se mu je posrečilo, da je spravil tudi Jozano v dobro voljo.

Med tem, ko je pokušala sadje, ki so jima ga podali v šampanjcu, ji je pripovedoval o Italiji, ki mu je bila »draga kakor kaka ljubica«:

»Tam sem mnogokrat mislil na vas... Oh, vaše prvo pismo! Bral sem ga zunaj, sloneč ob rešetki Baptisterija... Razločno še vidim spodaj vaš podpis: Jozana Valentinova! Vesel sem bil, da ni psevdonim... In rad sem imel to lepo ime, ki mi je tako mehko teklo z ustnic, da sem ga nekajkrat ponovil, češ, naj se ga do dobrega naužijem... In ker sta pri meni domišljija in čuvstvo zelo živahni, sem popolnoma pozabil članek, ki je bil povod najinemu dopisovanju; pozabil sem novinarko, borilko za ženske pravice!... Na trgu v Chartresu, ki sem ga dobro poznal, sem videl samo mlado ženo v črni obleki, z obrazom skritim za žalno kopreno... Da, mlada je bila in žalostna in zapuščena in brez veselja... In mahoma me je obšla vroča želja, da bi bila ta daljna žena srečna...«

»Odkar ste bili vi stopili na plan, že ni bila več tako nesrečna.«

»Na vratih Baptisterija je Ghiberti vpodobil postavo, ki jo ljubim bolj od vseh: visoko, vitko žensko postavo, ki leži na njeni nagubani halji skoraj zabrisan zlaten sijaj. Glavo ima odvrnjeno, njenega obraza ni videti, a človek nehote ugane njen sladki nasmeh... Moja romantična sanjarija se je obesila za tisti nasmeh... Čeprav brez razloga, sem bil vendar ganjen, kakor da bi mi bil dobroten bog obljubil veliko srečo. In rekel sem samemu sebi: ‚Ali sem smešen in neumen... Če bi ta Jozana vedela, bi se mi smejala!...' In vendar me slutnja ni bila prevarila: velika sreča se mi je bližala ob petju zvonov — v zarji tistega lepega jesenskega večera v Florenci...«

»Ali ste bili takrat prvič tako... romantični?«

»Kako mislite?

»Ali niste nikoli prej srečali ženske, vredne, da bi vam postala zaupnica in prijateljica?«

Jozana je zardela, ko je tako govorila. Noël je odvrnil, kakor da bi se obotavljal:

»Iskal sem...«

Na ponovno prošnjo naših cenj. strank iz Ljubljane tudi tem potom sporočamo, da prodajamo TIVAR obleke razen glavne zaloge v PREŠERNOVI ULICI štev. 54, nasproti glavne pošte tudi v novi prodajalni na

Sv. Petra cesti št. 26

Upravitelj te prodajalne je g. RAMOVŠ.

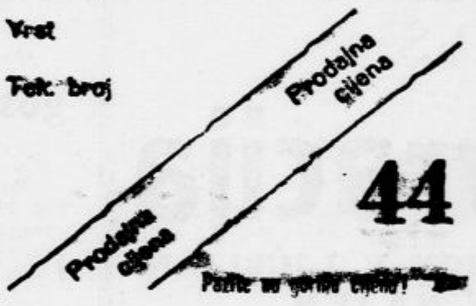

PROSIM, PAZITE!

TIVAR OBLEKE morajo biti previdene s tem tovarniškim listkom. Prosimo naše cenj. stranke, da nam javijo, če se vam bo ponudilo ali prodalo manjvredno in tuje blago, kakor naše originalno TIVAR blago.

Istočasno se zahvaljujemo našim cenj. strankam za poverjeno nam zaupanje in naklonjenost. Mi se bomo tudi v nadalje potrudili, da si to zaupanje z našim vestnim delom obvarujemo.

TIVAR obleke

Prešernova ulica štev. 54
nasproti glavne pošte,
SV. PETRA CESTA ŠTEV. 26

Naznanjam cenj. občinstvu, da mi je poverjena prodaja dobro poznanih

TIVAR oblek

Podpiran z dobro sortirano zalogo in znano nizkimi cenami, se bom potrudil tudi s pažljivo postrežbo, da cenj. odjemalce v vsakem pogledu čim najbolje zadovoljim.

Z odličnim spoštovanjem

M. Ramovš

Ljubljana, Sv. Petra cesta 26.

V nedeljo 11. t. m.
prvikrat
NOVA SLIKANICA „JUTRA“

VOŽNJA S KOLESOM
G. TH. ROTMAN:
IN NJENE POSLEDICE

Starim in mladim v zabavo in smeh.
Kakor še zmerom!
Ne zamudite pričetka v nedeljo!

BERITE NAROČITE **„JUTRO“!**

Telefon 2059
Premog
Karbopakete
drva in koks
nudi
POGAČNIK
Bohoričeva ulica 5.

VATO
v tablah in za odeje.
Preden krijete svojo potrebo, zahtevajte moje vzorce in cenik!
ARBEITER
Maribor 29

OGLAS V „JUTRU“ JE SREDSTVO KI POMAGA V VSEH POSLOVNIH TEŽAVAH

SPEDICIJA **TURK** LJUBLJANA
prevzema

OCARINJENJE
vseh uvoznih in izvoznih pošiljk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.
Telefon interurban 24-59. Vilharjeva c. 33. (nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE
vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi tremi najmodernejšimi avtomobili.
Telefon interurban 21-57 Masarykova c. 9 (nasproti tovornega kolodvora)

ŽALOSTNIM SRCEM NAZNANJAMO, DA JE NAŠ LJUBLJENI MOŽ, BRAT IN STRIC, GOSPOD

DR. RUDOLF SCHMIDT

STAREŠINA SRESKEGA SODIŠČA V RADEČAH

PREMINIL.

POGREB BO DNE 11. NOVEMBRA OB 11. DOP. V RADEČAH IN OB 4. POP. V KAMNIKU.

RADEČE, DNE 10. NOVEMBRA 1934. 9451

IVANKA SCHMIDT, žena in sorodniki.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani